

Utila”

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Krakowskim na lata 2021 -2026

Utila sp. z o.o.

WARSZAWA | MARZEC 2021

1. Wstęp	3
2. Diagnoza sytuacji społecznej w powiecie krakowskim	5
2.1. Uwarunkowania demograficzne w powiecie	6
2.2. Infrastruktura społeczna w powiecie	7
Mieszkalnictwo socjalne i komunalne	8
Oświata oraz nauka.....	8
Kultura.....	9
Ochrona zdrowia.....	11
Rekreacja i kultura fizyczna.....	12
Placówki Pomocy społecznej	13
2.3. Pomoc społeczna w powiecie.....	17
Korzystający z pomocy społecznej	17
Piecza zastępcza.....	22
Finansowanie pomocy społecznej	24
2.4. Główne problemy i potencjały powiatu w zakresie pomocy społecznej.....	27
Dziecko i rodzina	27
Uzależnienia i przemoc.....	29
Niepełnosprawność oraz polityka senioralna.....	30
Wsparcie instytucjonalne.....	31
3. Założenia Strategii.....	33
3.1. Cel nadrzędny, cele strategiczne i cele operacyjne.....	33
3.2. Kierunki działań oraz wskaźniki.....	34
4. Ramy finansowe Strategii	44
5. Podmioty realizujące zapisy Strategii	45
6. Monitoring i ewaluacja Strategii oraz jej aktualizacja	53
7. Podsumowanie	54
8. Bibliografia – źródła danych.....	55
Spis tabel, wykresów, rysunków	55

1. WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Krakowskim na lata 2021-2026 jest kluczowym narzędziem strategicznym służącym rozwiązywaniu problemów społecznych, które opiera się na diagnozie sytuacji w powiecie i na jej podstawie wskazuje działania proponowane do realizacji w celu poprawy zastanych warunków. Samorząd

Obowiązek opracowania, przyjęcia oraz realizowania strategii na szczeblu powiatowym wynika z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369.), jednakże warto zaznaczyć, że potrzeba jej przygotowania i wdrożenia wynika również z zaangażowania władz powiatu, jego jednostek organizacyjnych oraz pozostałych podmiotów zaangażowanych w pomoc społeczną działających na terenie powiatu krakowskiego, których motywacją jest podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz rozwiązywanie istniejących problemów społecznych. Wyżej wymieniona ustawa precyzuje również składniki, jakie powinny wchodzić w skład strategii, a są to:

1. diagnoza sytuacji społecznej;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Krakowskim na lata 2021- 2026 ma na celu zapewnienie odpowiednich warunków i efektywnych narzędzi służących pomocy osobom potrzebującym wsparcia w życiu społecznym oraz zawodowym, a także zagrożonym wykluczeniem społecznym. Strategia ma także na celu opracowanie spójnego systemu pomocy społecznej w powiecie, a aby to osiągnąć wytycza ona cele strategiczne, operacyjne oraz zawarte w nich kierunki działań. Dokument uwzględnia także potrzeby różnych grup społecznych oraz zagrożonych wykluczeniem – w tym rodziny i dzieci (w tym te w pieczy zastępczej), osoby niepełnosprawne, starsze, uzależnione oraz zagrożone przemocą, przez co stanowi on podstawę do wzmocnienia i polepszenia warunków życia wszystkich mieszkańców, a w szczególności tych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Prace nad strategią poprzedzone zostały szczegółową analizą sytuacji społecznej powiecie krakowskim, która opierała się na uwarunkowaniach demograficznych, szczegółowej analizie infrastruktury społecznej, (obejmującej mieszkalnictwo socjalne i komunalne, oświatę oraz naukę, kulturę, ochronę zdrowia, rekreację i kulturę fizyczną, a także szeroko rozumianą pomoc społeczną) oraz analiza danych dotyczących realizacji działań dotyczących pomocy społecznej realizowanych w powiecie. Dane niezbędne do opracowania diagnozy problemów społecznych uzyskano od Starostwa Powiatowego w Krakowie, jednostek odpowiedzialnych za realizację zadań publicznych w sferze pomocy społecznej oraz ze statystyk publicznych - Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

W celu lepszego zobrazowania sytuacji dotyczącej pomocy społecznej w powiecie krakowskim przeprowadzono warsztaty diagnostyczne, których uczestnicy wskazali główne problemy i potencjały w czterech grupach tematycznych:

- dziecko i rodzina (w tym ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia pieczy zastępczej) – 8.03.2021 r.

- uzależnienia i przemoc - 8.03.2021 r.
- niepełnosprawność oraz polityka senioralna - 9.03.2021 r.
- wsparcie instytucjonalne - 9.03.2021 r.

Aby podjąć wyznaczyć jak najbardziej adekwatne kierunki działań do realizacji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Krakowskim na lata 2021-2026 przeprowadzono także warsztaty strategiczne, których uczestnicy wskazali proponowane przez nich kierunki działań w poszczególnych grupach tematycznych:

- dziecko i rodzina (w tym ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia pieczy zastępczej) – 11.03.2021 r.
- uzależnienia i przemoc - 11.03.2021 r.
- niepełnosprawność oraz polityka senioralna - 12.03.2021 r.
- wsparcie instytucjonalne - 12.03.2021 r.

Tego typu analiza, w której realizację duży wkład mieli przedstawiciele władz powiatu, jego jednostek organizacyjnych oraz pozostałych podmiotów zaangażowanych w pomoc społeczną, w dużym stopniu pomogła określić główne problemy społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy powiatu krakowskiego, a także cele strategiczne oraz operacyjne, a także kierunki działań, których realizacja znacznie wpłynie na rozwiązanie problemów społecznych na terenie Powiatu Krakowskiego. W dokumencie określono także jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów operacyjnych, sposób monitorowania i ewaluacji działań wynikających z zapisów strategii, a także wskazano potencjalne źródła finansowania.

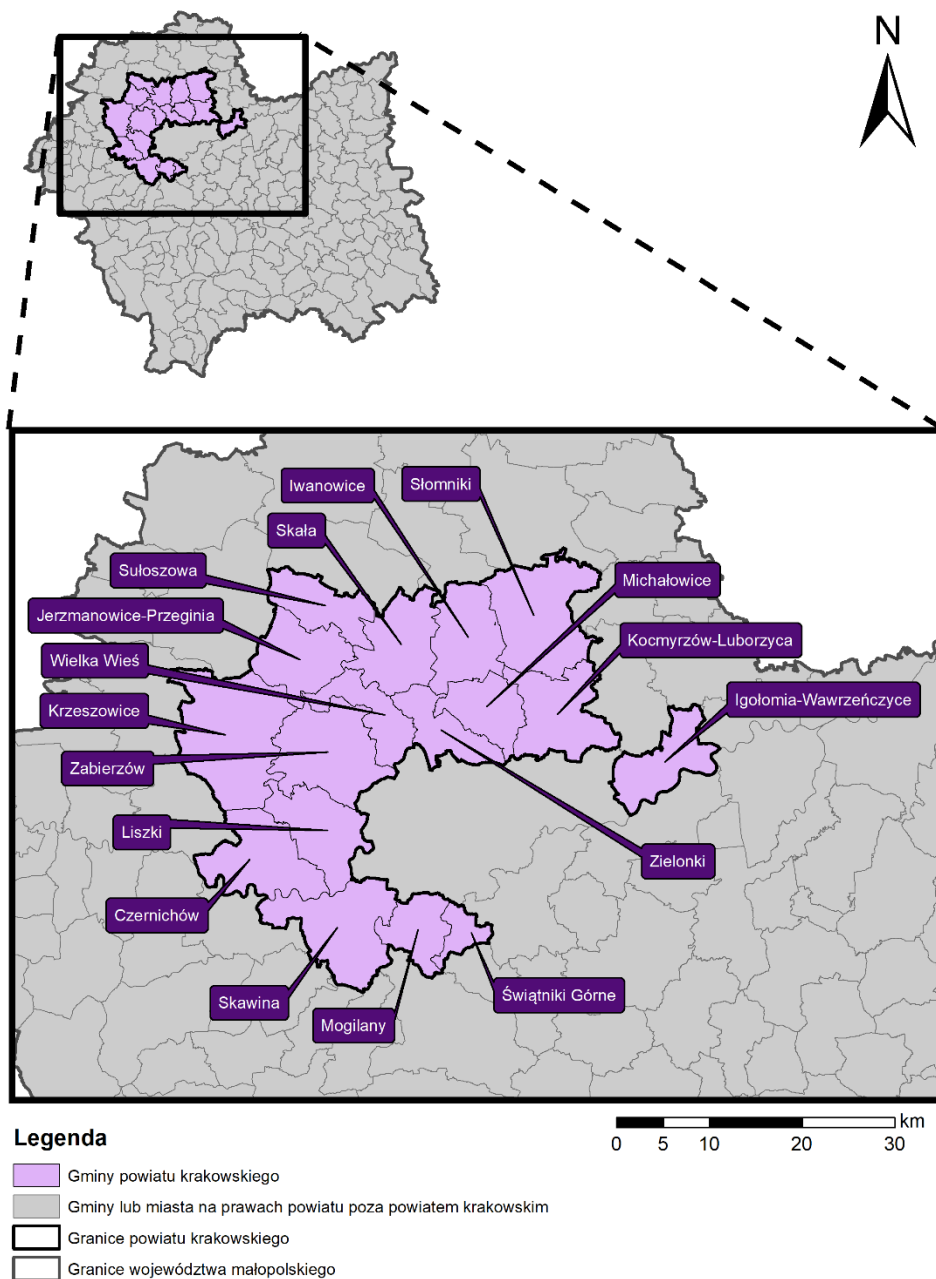
Warto zaznaczyć, że pełna realizacja zapisów wynikających ze strategii wymaga ścisłej współpracy zarówno jednostek działających w obszarze pomocy społecznej, ale również tych związanych z szeroko rozumianą polityką społeczną.

2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE KRAKOWSKIM

Powiat krakowski położony jest w południowej części Polski, w województwie Małopolskim.

W jego skład wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: Krzeszowice, Skała, Skawina, Słomniki, Świątyniki Górne,
- gminy wiejskie: Czernichów, Igołomia-Wawrzeńczyce, Iwanowice, Jerzmanowice-Przegonia, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Sułoszowa, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki.

Rysunek 1. Położenie powiatu krakowskiego na tle województwa małopolskiego z uwzględnieniem gmin wchodzących w skład powiatu krakowskiego

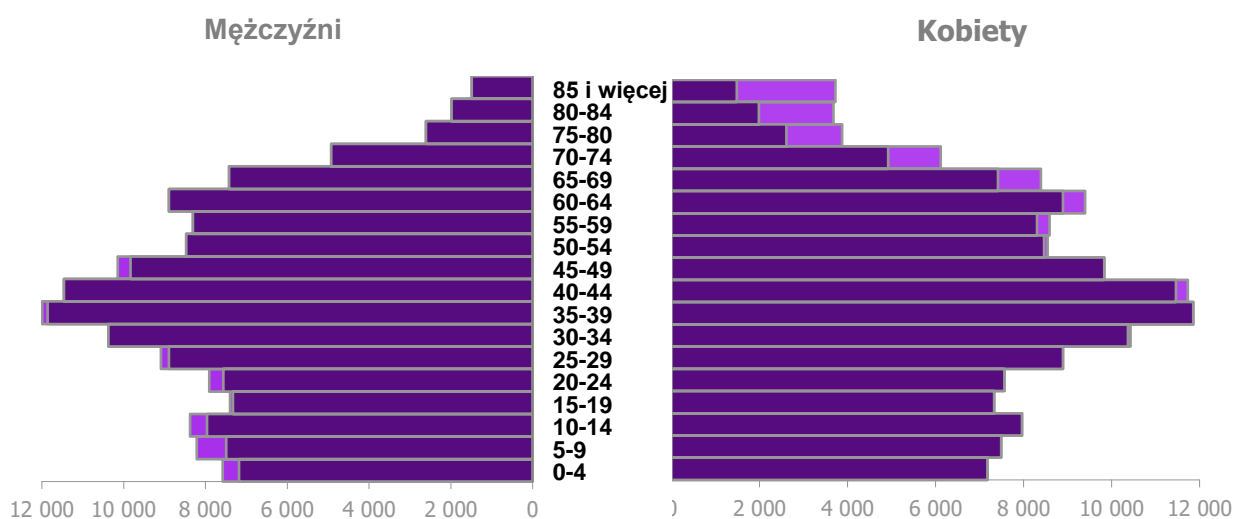
Źródło: opracowanie własne

2.1. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE W POWIECIE

Obszar powiatu krakowskiego zamieszkuje 279 239 osób¹ - z których 49% stanowią mężczyźni, a 51% kobiety. Analiza danych dla lat 2016 -2019 wskazuje, że w powiecie wzrasta liczba mieszkańców. W analizowanym okresie wzrosła także gęstość zaludnienia na terenie powiatu z 222 osób na 1 km² do 227 osób na 1 km².

W latach 2016 -2019 nieznacznie (o 1 punkt procentowy) zmaleł udział osób w wieku produkcyjnym w ogóle populacji (z 62% do 61%), jednocześnie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym (z 18% do 19%). Niekorzystne tendencje odnotowano również w przypadku wskaźnika obciążenia demograficznego – w 2016 liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosiła 60,3, w 2019 roku było to już 64,1. Należy jednak zauważyć, że wskazane tendencje związane ze starzeniem się społeczeństwa uwypuklają się w powiecie krakowskim w stopniu mniejszym niż w Polsce czy województwie małopolskim.

Podobnie jak w całej Polsce, również w powiecie krakowskim w populacji powyżej 50 roku życia występują przewaga kobiet.

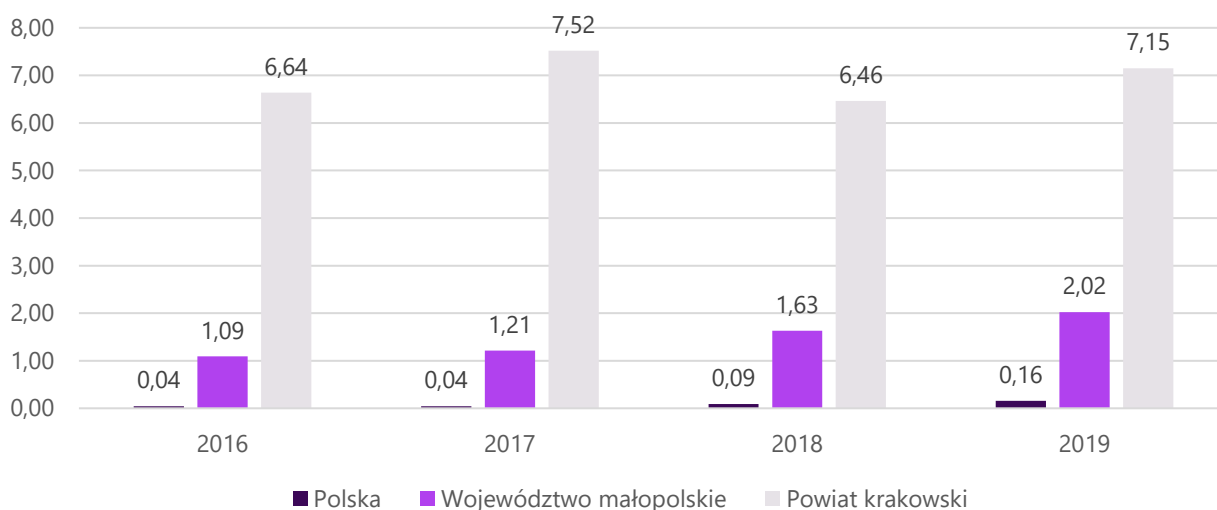

Wykres 1. Piramida wieku w powiecie krakowskim w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Warto odnotować również coroczne, dodatnie saldo migracji (bilans pomiędzy migracjami- zgodnie z wymeldowaniami i zameldowaniami) w przeliczeniu na 1000 ludności – w 2019 roku wartość tego wskaźnika wynosiła 7,15 – i była ponad 3,5 razy wyższa niż w województwie małopolskim i 44 ponad 44 razy wyższa niż w Polsce.

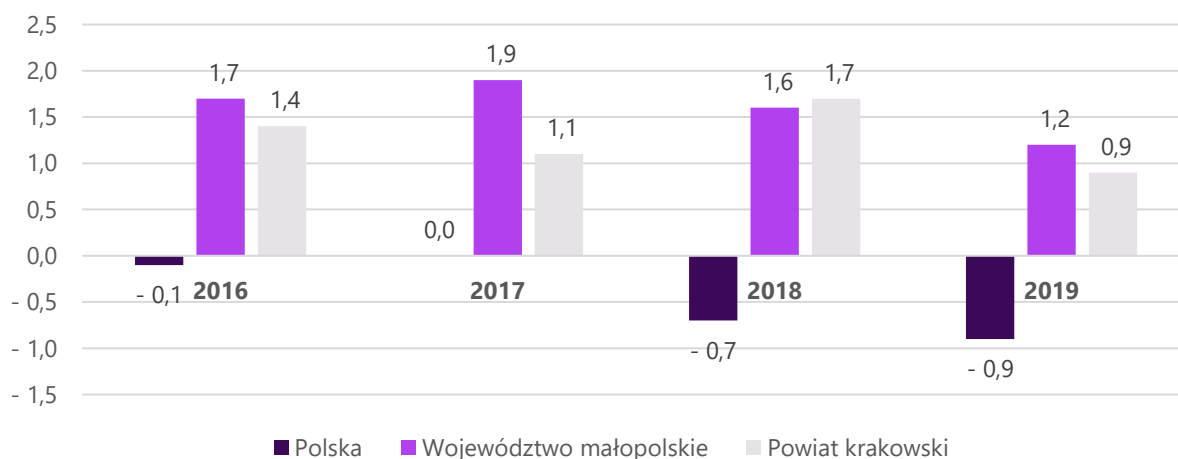
¹ Stan na 31.12.2019 r.; BDL GUS

Wykres 2. Saldo migracji ogółem w przeliczeniu 1000 ludności w powiecie krakowskim, województwie małopolskim i Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Istotnym wskaźnikiem obrazującym sytuację demograficzną danego obszaru jest wskaźnik przyrostu naturalnego czyli różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. W przypadku powiatu krakowskiego w latach 2016 -2019 odnotowano corocznie liczbę urodzeń przewyższającą liczbę zgonów w przeliczeniu na 1000 ludności. Podobna tendencja zauważalna jest również w województwie małopolskim. W Polsce w analizowanym okresie widoczny jest ujemny przyrost naturalny.

Wykres 3. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie krakowskim, województwie małopolskim i Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA W POWIECIE

Infrastruktura społeczna służy zaspokojeniu potrzeb społecznych i kulturalnych. Można przez nią rozumieć zorganizowaną przez państwo lub inne podmioty polityki społecznej materialną podstawą zaspokojenia potrzeb ludności w zakresie:

- pomocy społecznej (np. domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze)
- oświaty oraz nauki (np. żłobki, przedszkola, szkoły),
- kultury (np. biblioteki),

- ochrony zdrowia (np. szpitale),
- rekreacji i kultury fizycznej (przyszkolne boiska, siłownie plenerowe).

Warto zwrócić również uwagę na fakt, że dzięki bardzo dobrego bądź dobrego połączenia komunikacyjnego z Krakowem część infrastruktury społecznej uzupełniana jest przez tą znajdującą się w mieście wojewódzkim np. główne ośrodki kulturalne, medyczne czy akademickie.

MIESZKALNICTWO SOCJALNE I KOMUNALNE

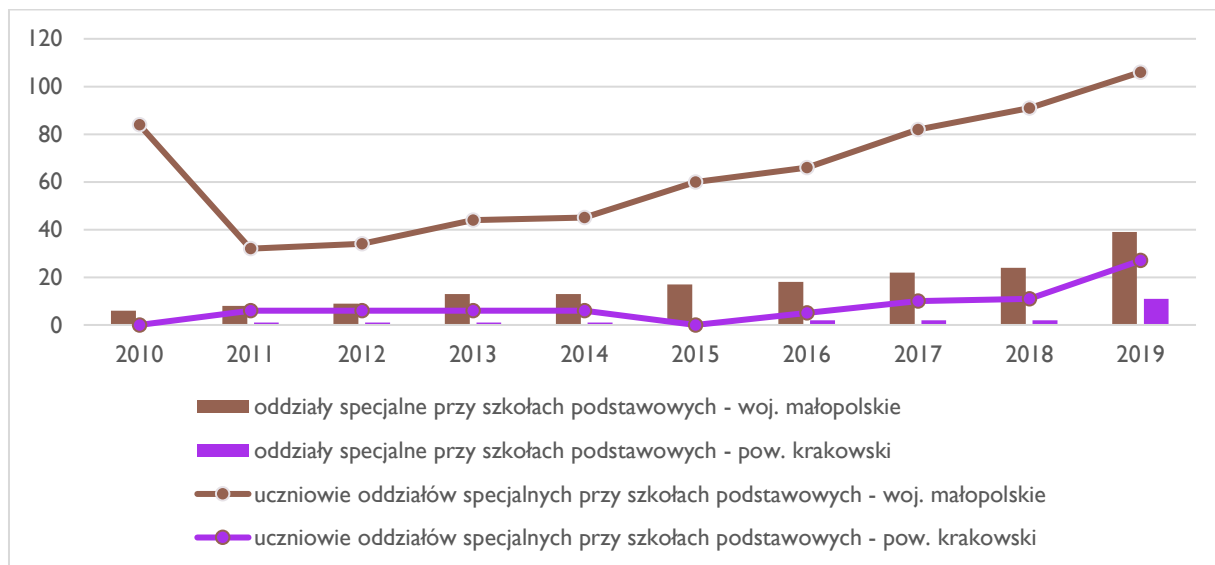
Warto zwrócić uwagę również na to, że w powiecie zmniejsza się liczba mieszkań komunalnych (2018 – 1026, 2013 -1169), jednakże zwiększa się liczba mieszkań przeznaczonych na najem socjalny (2019 – 209, 2011 – 166)². Podobna sytuacja widoczna jest wśród powiatów całego województwa małopolskiego – w 2013 roku średnio na powiat przypadało 1851 mieszkań komunalnych, jednakże w roku 2018 średnia ta wynosiła już 1630 (spadek o 12%). Natomiast w przypadku lokali socjalnych średnio na powiat w województwie małopolskim w 2011 roku było ich 184, a w 2019 już 355. Wzrastają także zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminnych w znacznej większości powiatów województwa małopolskiego. W powiecie krakowskim suma zaległości w 2019 roku wynosiła 4,86 mln (3,5-krotny wzrost względem 2013 roku). Warto zaznaczyć że średnio dla powiatów województwa małopolskiego zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminnych wzrosły ponad 5-krotnie względem 2013 roku. Warto zwrócić jednak uwagę na fakt, że pomimo wzrostu zaległości w opłatach za mieszkania w zasobach gminnych w powiecie krakowskim znacznie zmniejszyła się liczba mieszkań których te zaległości dotyczą – z 404 w 2013 r. do 260 w 2018 r. (spadek o 36%).

OŚWIATA ORAZ NAUKA

Warto zwrócić uwagę na fakt, że w roku 2012 w powiecie krakowskim była zaledwie jedna placówka pełniąca funkcję żłobka lub klubu dziecięcego, natomiast w roku 2019 takich obiektów było już 24 (19 żłobków i 5 klubów dziecięcych). Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach na terenie powiatu krakowskiego również wzrósł – z 1,7% w roku 2012 do 6,9% w 2019. Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych w 2019 roku wynosiła 669. Liczba przedszkoli w powiecie krakowskim rokrocznie wzrasta (od 62 w 2010 roku do 115 w 2019 r.). Warto zwrócić uwagę na to, że w porównaniu do pozostałych powiatów w województwie małopolskim powiat krakowski klasyfikuje się dość dobrze. Z danych Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych wynika, że 9 przedszkoli oraz 10 szkół podstawowych w powiecie krakowskim posiada oddziały integracyjne. Są to wyniki korzystne na tle średniej na powiat w województwie małopolskim.

Liczba uczniów szkół podstawowych w powiecie krakowskim w 2019 roku wynosiła 23 795 (w tym 27 uczniów oddziałów specjalnych przy szkołach podstawowych) znacznie wzrosła względem 2010 roku, kiedy uczniów w szkołach było 15 397. Przy czym należy zaznaczyć, że wzrost po roku 2017 wynika z reformy systemu oświaty (likwidacji gimnazjów). Liczba oddziałów specjalnych przy szkołach podstawowych w powiecie krakowskim systematycznie rośnie, przy czym największy ich wzrost odnotowano w 2019 roku.

² BDL GUS

Wykres 4. Liczba oddziałów specjalnych przy szkołach podstawowych i ich uczniów w powiecie krakowskim i województwie małopolskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Co do liceów ogólnokształcących to w powiecie krakowskim znajduje się ich 18 przy czym żadne z nich nie posiada oddziału integracyjnego. Liczba ta jest bardzo bliska średniej liczby liceów dla powiatów województwa małopolskiego (18,2), przy czym w całym województwie małopolskim zaledwie 7 liceów posiada oddziały integracyjne.

Tabela 1. Liczba przedszkoli oraz szkół podstawowych w tym z oddziałami integracyjnymi w powiecie krakowskim i województwie małopolskim

	Powiat krakowski	Średnio na powiat w woj. małopolskim	Województwo małopolskie
Liczba przedszkoli ogółem	117	80,4	1528
Liczba przedszkoli z oddziałami integracyjnymi	9	5,6	107
Liczba szkół podstawowych ogółem	138	80,9	1537
Liczba szkół podstawowych z oddziałami integracyjnymi	10	6,2	117
Liczba liceów ogólnokształcących ogółem	18	18,2	346
Liczba liceów ogólnokształcących z oddziałami integracyjnymi	-	0,4	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych – dostęp z dnia 25.02.2021

Warto zwrócić także uwagę że wydatki powiatu na oświatę i wychowanie w 2019 roku wynosił 50 267 472,79 zł, co stanowiło 21,4% wydatków powiatu ogółem.

KULTURA

W powiecie krakowskim liczba bibliotek publicznych i ich filii od 2010 do 2019 roku wzrosła z 62 do 65. Warto zwrócić także uwagę że średnia na powiat w województwie małopolskim zmniejszyła się z 39,9

bibliotek publicznych (wraz z filiami) do 37,6. W powiecie krakowskim rokrocznie zwiększa się liczba czytelników w bibliotekach publicznych i ich filiach – w 2019 roku ich liczba wynosiła ponad 38 tys. Warto zwrócić także uwagę na dostępność tych obiektów dla osób z niepełnosprawnościami – 26 z nich ma dostosowane wejście, natomiast 16 wyposażona jest w udogodnienia wewnątrz budynku służące osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich. Żadna z placówek w powiecie krakowskim nie jest przystosowana do potrzeb użytkowników niewidzących i słabowidzących. Warto dodać w powiecie krakowskim znajdują się także 4 biblioteki inne niż publiczne, gdzie średnia liczba takich obiektów dla powiatów województwa małopolskiego wynosi ok. 10. W powiecie krakowskim wzrasta liczba czytelników bibliotek innych niż publiczne – w 2019 roku wynosiła 2586, jednakże jest ona prawie 5-krotnie niższa niż średnia dla powiatów województwa małopolskiego.

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące bibliotek w powiecie krakowskim i województwie małopolskim

	Powiat krakowski	Średnio na powiat w woj. małopolskim	Województwo małopolskie
Liczba bibliotek publicznych i ich filii	65	37,6	714
Liczba czytelników w bibliotekach publicznych i ich filiach w ciągu roku	38314	31094,3	590791
Obiekty przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	26	13,8	262
Obiekty przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich: udogodnienia wewnątrz budynku	16	7,9	150
obiekt przystosowany dla użytkowników niewidzących i słabowidzących	0	0,5	9
Liczba bibliotek innych niż publiczne	4	10,1	192
Czytelnicy bibliotek innych niż publiczne (użytkownicy aktywnie wypożyczający) w ciągu roku	2586	12174,6	231318

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na terenie powiatu krakowskiego działa także 12 centrów kultury, 5 ośrodków kultury oraz jedna świetlica. Jest tutaj także zarejestrowanych 140 grup artystycznych (zrzeszających 2554 członków), z czego 11 z nich zajmuje się działalnością teatralną, 34 muzyczną/instrumentalną, 22 wokalną (lub chóry, 40 folklorystyczną (ludowe pieśni i tańca, kapele), 27 taneczną, natomiast 6 z nich zajmuje się innymi typami działalności. Znajduje się tu także 88 kół gospodyń wiejskich³. Na obszarze powiatu krakowskiego znajdują się także 4 muzea, które w 2019 roku odwiedziło 116 019 osób. Na tle pozostałych powiatów województwa małopolskiego powiat krakowski charakteryzuje się dość dużą aktywnością grup artystycznych.

³ BDL GUS, dane za 2019 rok

Warto zwrócić uwagę na to, że wydatki z budżetu powiatu na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego rokrocznie wzrasta, a ich udział w wydatkach powiatu krakowskiego ogółem na przestrzeni 5 lat wzrósł prawie pięciokrotnie.

Tabela 3. Wydatki powiatu krakowskiego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego oraz ich udział w ogóle wydatków powiatu krakowskiego

	2015	2016	2017	2018	2019
Wydatki powiatu krakowskiego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	206 373,74	220 380,78	222 336,41	835 971,05	1 032 326,55
Udział wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w wydatkach powiatu krakowskiego ogółem	0,1%	0,1%	0,1%	0,4%	0,4%

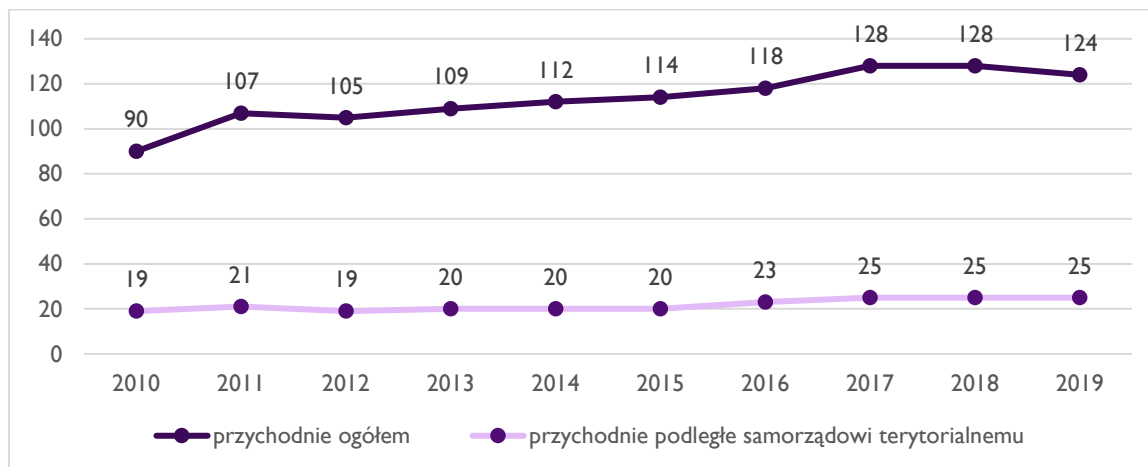
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

OCHRONA ZDROWIA

W latach 2010-2019 znacznie wzrósł wskaźnik liczby lekarzy (z 17,1 do 25,1 – wzrost o 47%), a także pielęgniarek i położnych (z 14,5 do 20,7 – wzrost o 43%) na 10 tys. ludności (ogółem) w powiecie krakowskim. Zwiększa się także liczba porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (z 931 tys. w 2010 r. do 1 143 tys. w 2019 r.). Negatywnym zjawiskiem natomiast jest fakt zmniejszania się liczby łóżek szpitalnych na 10 tys. mieszkańców – spadek z 13,19 w 2010 r. do 12,03 w 2019 r.. Biorąc pod uwagę całe województwo, to wskaźnik liczby łóżek w szpitalach na 10 tys. mieszkańców do 2017 roku wykazywał tendencję wzrostową, po czym zaczął spadać, a w 2019 roku osiągnął 40,31.

Na terenie powiatu krakowskiego swoje siedziby mają dwa szpitale. Jednym z nich jest Ośrodek Rehabilitacji narządu ruchu Krzeszowice, który specjalizuje się w kompleksowym leczeniu wszystkich typów schorzeń narządu ruchu. Drugą placówką szpitalną na terenie powiatu krakowskiego jest Małopolskie Centrum Rehabilitacji Dzieci „Solidarność” w Radziszowie, które prowadzi specjalistyczną działalność medyczną ukierunkowaną na leczenie rehabilitacyjne dzieci. Placówka ta jest jednostką Szpitala Dziecięcego św. Ludwika w Krakowie.

W powiecie krakowskim ogółem w 2019 roku znajdowało się 124 przychodni, z których 25 podlegało samorządowi terytorialnemu. W porównaniu do średniej liczby przychodni w powiatach województwa małopolskiego (101 w 2019 r., z których 14 podlegało samorządowi terytorialnemu) powiat krakowski wypada dość dobrze.

Wykres 5. Liczba przychodni ogółem oraz tych podległych samorządowi terytorialnemu w powiecie krakowskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Warto zwrócić uwagę na to, że wydatki z budżetu powiatu na ochronę zdrowia rokrocznie maleją, a ich udział w wydatkach powiatu krakowskiego ogółem na przestrzeni 5 lat zmalał dwukrotnie.

Tabela 4. Wydatki powiatu krakowskiego na ochronę zdrowia oraz ich udział w ogóle wydatków powiatu krakowskiego

	2015	2016	2017	2018	2019
Wydatki powiatu krakowskiego na ochronę zdrowia [zł]	4 876 223,59	4 679 209,72	3 865 436,19	3 564 141,12	3 344 010,41
Udział wydatków na ochronę zdrowia w wydatkach powiatu krakowskiego ogółem	2,8%	2,6%	2,1%	1,8%	1,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

REKREACJA I KULTURA FIZYCZNA

W powiecie krakowskim w 2018 roku zarejestrowanych było 115 klubów sportowych, co w porównaniu do średniej dla powiatów województwa małopolskiego (73,5) stanowi wynik o ponad 50% wyższy. Na terenie powiatu kluby te zrzeszają 8169 członków. Warto także zwrócić uwagę na infrastrukturę sportową – na terenie powiatu krakowskiego w 2018 roku znajdowało się 21 stadionów, 95 boisk piłkarskich, 2 boiska do koszykówki, 4 boiska do siatkówki, 45 boisk uniwersalnych – wielozadaniowych, 3 kryte pływalnie oraz 50 siłowni zewnętrznych.

Tabela 5. Liczba klubów sportowych oraz poszczególnych obiektów infrastruktury sportowej w powiecie krakowskim i województwie małopolskim

	Powiat krakowski	Średnio na powiat w woj. małopolskim	Województwo małopolskie
Liczba klubów sportowych łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS	115	73,5	1 396
Liczba członków klubów sportowych łącznie z	8 169	5712,1	108 529

	Powiat krakowski	Średnio na powiat w woj. małopolskim	Województwo małopolskie
klubami wyznaniowymi i UKS			
Liczba stadionów	21	13,8	262
Liczba boisk piłkarskich	95	37,5	713
Liczba boisk do koszykówki	2	3,2	60
Liczba boisk do piłki ręcznej	0	0,9	17
Liczba boisk do piłki siatkowej	4	3,0	57
Liczba boisk uniwersalnych-wielozadaniowych	45	16,4	311
Liczba pływalni krytych	3	3,5	66
Liczba siłowni zewnętrznych	50	20,6	391

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS – dane za 2018 rok

Warto zwrócić uwagę na to, że wydatki z budżetu powiatu na kulturę fizyczną rocznie wzrastają, a ich udział w wydatkach powiatu krakowskiego ogółem na przestrzeni lat utrzymuje się na tym samym poziomie, jednakże jest on dość niski.

Tabela 6. Wydatki powiatu krakowskiego na kulturę fizyczną oraz ich udział w ogóle wydatków powiatu krakowskiego

	2015	2016	2017	2018	2019
Wydatki powiatu krakowskiego na kulturę fizyczną [zł]	176783,8	191009,71	201796,37	208580,03	242557,32
Udział wydatków na kulturę fizyczną w wydatkach powiatu krakowskiego ogółem	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

PLACÓWKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Poniższa tabela przedstawia placówki należące do zasobu instytucjonalnego pomocy społecznej na terenie powiatu krakowskiego.

Domy Pomocy Społecznej	
Dom Pomocy Społecznej w Batowicach;	Placówka zapewnia 137 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych. Adres: ul Matejki 24, 32 - 086 Batowice;
Dom Pomocy Społecznej w Czernej;	Placówka zapewnia 95 miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych. Adres: Czerna 110, 32-063 Krzeszowice;

Dom Pomocy Społecznej w Karniowicach;	Placówka zapewnia 97 miejsc dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych. Adres: ul. Osiedlowa 10, 32-082 Karniowice;
Dom Pomocy Społecznej w Owczarach;	Placówka zapewnia 99 miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych. Adres: ul. Kasztanowa 20, 32-088 Przybysławice;
Dom Pomocy Społecznej Więckowicach;	Placówka zapewnia 149 miejsc osób przewlekle psychicznie chorych. Adres: ul. Słoneczna 3, 32-082 Bolechowice;
Domy Pomocy Społecznej prowadzone przez organizacje pozarządowe dotowane przez Powiat Krakowski	
Dom Pomocy Społecznej Zakonu O Albertynów im. Św. Brata Alberta w Ojcowie;	Placówka zapewnia 81 miejsc dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Adres: Ojców 64, 32-047;
Dom Pomocy Społecznej Córek Bożej Miłości dla Dzieci w Prusach;	Placówka zapewnia 56 miejsc dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Adres: ul. Kocmyrzowska 107, 32-010 Kocmyrzów;
Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Bonifraterską Fundację Dobroczynną w Konarach;	Placówka zapewnia 63 miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych. Adres: ul. Bonifraterska 11, 32-031 Mogilany;
Schronisko dla Osób Niepełnosprawnych Fundacji im. Brata Alberta – Zarząd Krajowy w Radwanowicach;	Placówka zapewnia 83 miejsc dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Adres: Radwanowice 1, 32-064 Rudawa;
Powiatowe Ośrodki Wsparcia, których prowadzenie zostało zlecone w drodze otwartych konkursów	
Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi – Środowiskowy Dom Samopomocy w Konarach prowadzony przez Bonifraterską Fundację Dobroczynną;	Ośrodek zapewnia 35 miejsc dla osób dla osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo, a także dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Placówka służy budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Adres: ul. Bonifraterska 11, 32-031 Mogilany;
Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi – Środowiskowy Dom Samopomocy w Woli Kalinowskiej, - prowadzony przez Fundację Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo” w Krakowie;	Ośrodek zapewnia 30 miejsc dla osób dla osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo, a także dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Placówka służy budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Adres: ul. Szkolna 12, 32-045 Sułoszowa;
Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi – Środowiskowy Dom Samopomocy w Skawinie, prowadzony przez Fundację	Ośrodek zapewnia 36 miejsc dla osób dla osób przewlekle psychicznie chorych, a także upośledzonych umysłowo. Placówka służy budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Skawinie;	Adres: ul. Węgierska 5, 32-050 Skawina;
Placówki opiekuńczo – wychowawcze prowadzone przez Powiat Krakowski	
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Spokojna Przystań”;	Placówka zapewnia 24 miejsca, a jej celem jest tworzenie właściwych dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży warunków wychowawczych, zdrowotnych i materialnych oraz umożliwienie prawidłowego przebiegu procesów rozwoju i socjalizacji. Adres: Miękinia 198, 32-065 Krzeszowice;
Pogotowie Opiekuńcze w Skawinie;	W placówce znajduje się 18 miejsc, a ma ona na celu zapewnienie dzieciom całodobowej opieki oraz wychowania, realizując zadania przewidziane dla placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, a także łączy całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka. Prowadzi także działania mające na celu usprawnienie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziny. Adres: ul. Kopernika 13, 32-050 Skawina;
Dom Dziecka w Sieborowicach;	Placówka zapewnia 28 miejsc, a pełni ona funkcję całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci i młodzieży. Adres: ul. Pałacowa 22, 32-091 Michałowice;
Rodzinny Dom Dziecka – prowadzony przez Dom Zakonny Zgromadzenia Sług Miłości Centrum Don Guanella,	W placówce znajduje się 8 (+2) miejsc, a zajmuje się ona opieką nad osieroconymi lub pozbawionymi opieki rodzicielskiej dzieci oraz młodzieży do 18. roku życia. Adres: 32-050 Skawina, ul. Leśna 5;
Placówki prowadzone przez organizacje pozarządowe i fundacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej – finansowane ze środków PFRON i środków własnych powiatu	
Warsztat Terapii Zajęciowej w Radwanowicach z Filią w Czernichowie, prowadzony przez Fundację im. Brata Alberta z siedzibą w Radwanowicach;	W zajęciach prowadzonych przez tę instytucję wzięło udział 90 osób niepełnosprawnych. Adres: Radwanowice 1, 32-064 Rudawa;
Warsztat Terapii Zajęciowej w Konarach, prowadzony przez Bonifraterską Fundację Dobroczynną z siedzibą w Konarach;	W zajęciach prowadzonych przez tę instytucję wzięło udział 45 osób niepełnosprawnych. Adres: ul. Bonifraterska 11, Konary, 32-031 Mogilany;
Warsztat Terapii Zajęciowej w Skale, prowadzony przez Fundację Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo” z siedzibą w Krakowie;	W zajęciach prowadzonych przez tę instytucję wzięło udział 30 osób niepełnosprawnych. Adres: ul. Langiewicza 8, 32-043 Skala;
Warsztat Terapii Zajęciowej w Pobiedniku Małym, prowadzony przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób	W zajęciach prowadzonych przez tę instytucję wzięło udział 35 osób niepełnosprawnych. Adres: Pobiednik Mały 67, 32-125 Wawrzeńczyce;

Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko” z siedzibą w Krakowie;	
Warsztat Terapii Zajęciowej w Rzozowie, prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Ich Rodzinom „Kruszynki” z siedzibą w Rzozowie.	W zajęciach prowadzonych przez tę instytucję wzięło udział 30 osób niepełnosprawnych. Adres: Rzozów 14, 32-052 Radziszów;

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2020

Na terenie Powiatu Krakowskiego działa jedno mieszkanie chronione, które przeznaczone jest dla 3 osób. Prowadzone jest przez jednostkę powiatową - Dom Pomocy Społecznej w Karniowicach.

2.3. POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE

KORZYSTAJĄCY Z POMOCY SPOŁECZNEJ

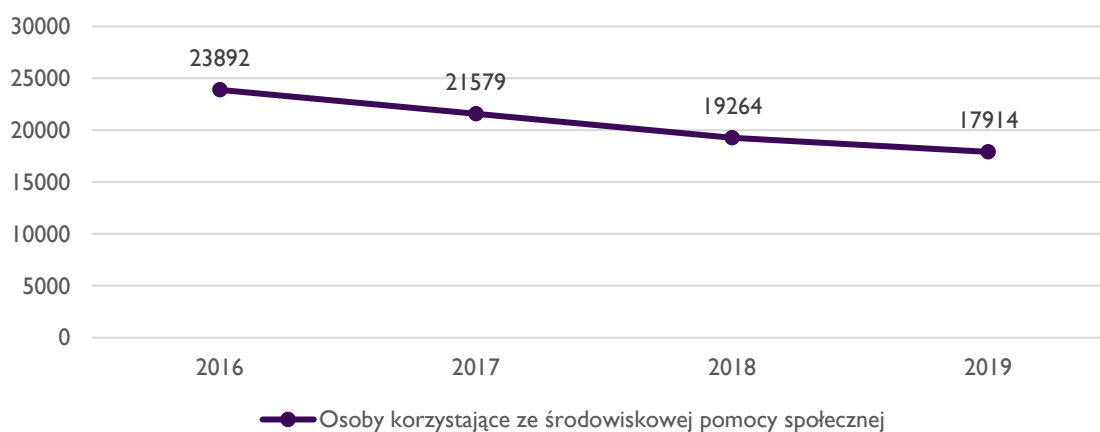
W powiecie krakowskim liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności rokrocznie spada (względem 2016 r. spadek o 26%). Podobna tendencja utrzymuje się biorąc pod uwagę wskaźnik dla całego województwa małopolskiego (względem 2016 r. spadek o 25%), jednakże w skali województwa osiąga on wyższe wartości (w 2019 r. wskaźnik był o 63% wyższy) niż w przypadku powiatu krakowskiego.

Wykres 6. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w powiecie krakowskim oraz w województwie małopolskim w latach 2016 – 2019

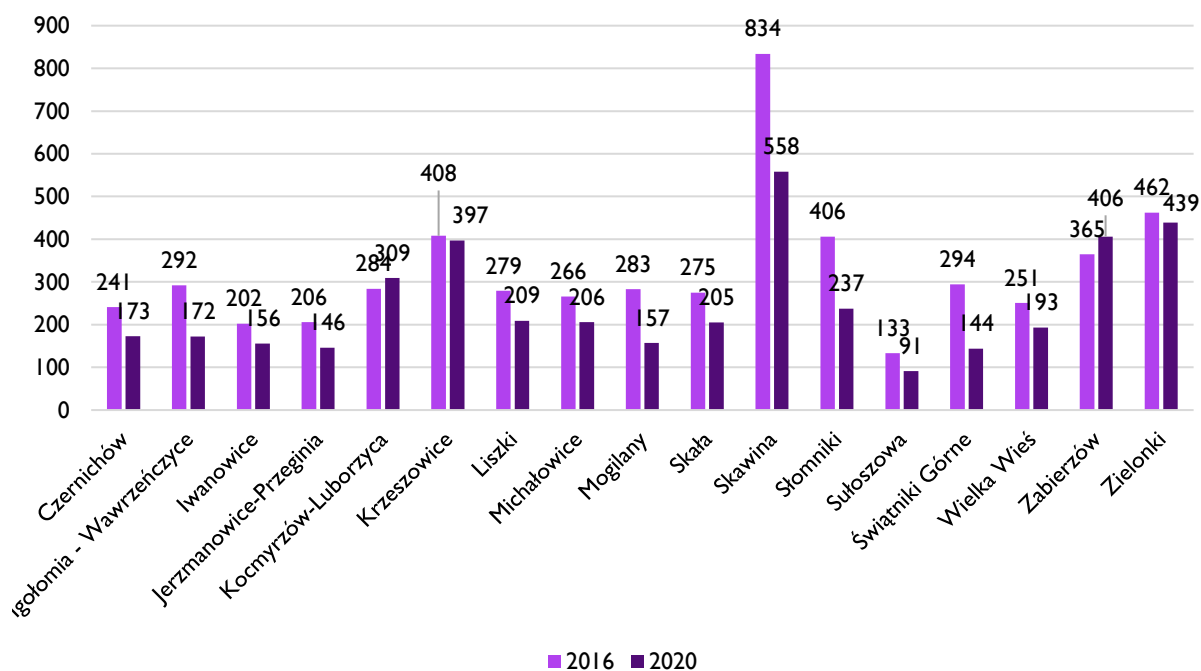
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej rokrocznie spada. W 2016 roku odnotowano 23 892 beneficjentów, natomiast w roku 2019 liczba ta spadła do 17 914 (spadek o 25%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

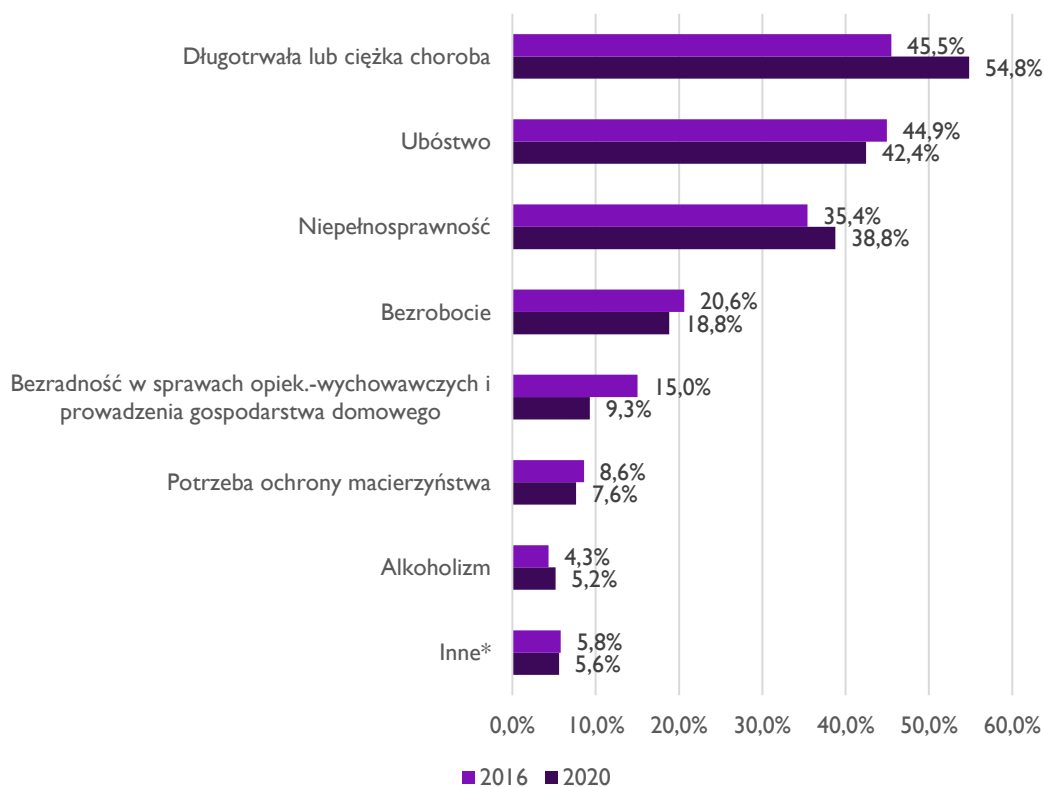
Analizując dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano pomoc z uwagi na trudną sytuację życiową zaobserwować można, iż w większości gmin zmniejszyła się ich liczba w 2020 r. w odniesieniu do 2016 r. Odwrotną tendencję zaobserwowano w gminach Kocmyrzów – Luborzyca i Zabierzów, gdzie liczba rodzin wspieranych wzrosła.

Wykres 7. Liczba rodzin w trudnej sytuacji życiowej, którym przyznano pomoc w poszczególnych gminach powiatu krakowskiego w latach 2016 i 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPiPS-03 Sprawozdań półrocznych i rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach pozyskanych z poszczególnych gmin powiatu krakowskiego

Głównymi powodami przyznawania pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej w powiecie krakowskim, zarówno w latach 2016 jak i 2020 były długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i niepełnosprawność. Należy wskazać, że w analizowanym przedziale czasowym zmniejszyła się liczba rodzin uzyskujących wsparcie z powodu ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz potrzeby ochrony macierzyństwa.

Wykres 8. Powody przyznania pomocy rodzinom trudnej sytuacji życiowej w gminach powiatu krakowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPiPS-03 Sprawozdań półrocznych i rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach pozyskanych z poszczególnych gmin powiatu krakowskiego

*do innych zaliczono kategorie: klęska żywiołowa lub ekologiczna, sieroctwo, narkomania, przemoc w rodzinie, zdarzenie losowe, sytuacja kryzysowa, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, bezdomność

Analizując dane w podziale na poszczególne gminy zaobserwować można niewielkie zróżnicowanie dotyczące głównych powodów przyznawania rodzinom w trudnej sytuacji życiowej pomocy - dla czternastu gmin powiatu krakowskiego długotrwała lub ciężka choroba jest podstawowym czynnikiem otrzymywania wsparcia. W przypadku dwóch gmin na pierwszym miejscu powodów otrzymywania pomocy jest ubóstwo, a w przypadku jednej niepełnosprawność.

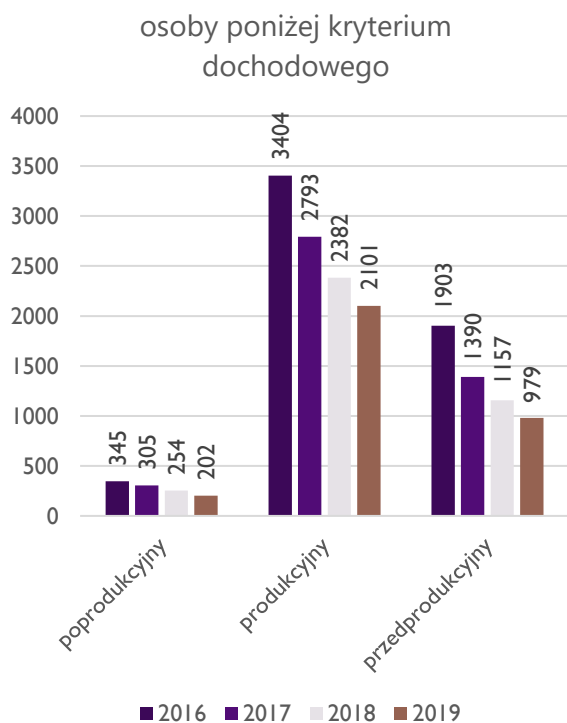
Tabela 7 Powody przyznania pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej w poszczególnych gminach powiatu krakowskiego w 2020 roku

	Alkoholizm	Potrzeba ochrony macierzyństwa	Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Ubóstwo	Długotrwała lub ciężka choroba	Inne*
Czernichów	8%	5%	6%	23%	64%	76%	76%	10%
Igołomia - Wawrzeńczyce	0%	5%	10%	5%	31%	23%	30%	2%
Iwanowice	2%	2%	9%	20%	33%	25%	45%	4%
Jerzmanowice-Przegonia	6%	14%	3%	14%	45%	34%	53%	3%
Kocmyrzów-Luborzycza	6%	3%	16%	16%	27%	30%	39%	4%
Krzeszowice	7%	7%	3%	19%	48%	47%	73%	6%
Liszki	4%	2%	14%	30%	50%	60%	67%	9%
Michałowice	3%	8%	19%	11%	25%	24%	54%	4%
Mogilany	5%	13%	6%	28%	46%	49%	75%	8%
Skąta	3%	6%	8%	30%	30%	74%	49%	2%
Skawina	5%	6%	10%	26%	46%	47%	69%	4%
Stomniki	8%	14%	4%	21%	51%	71%	59%	7%
Sułoszowa	10%	29%	26%	11%	26%	32%	32%	10%
Świątniki Górne	10%	5%	8%	24%	40%	55%	61%	6%
Wielka Wieś	11%	9%	21%	13%	45%	39%	69%	7%
Zabierzów	4%	13%	8%	19%	34%	34%	48%	6%
Zielonki	2%	4%	3%	7%	22%	20%	27%	7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie MPiPS-03 Sprawozdań półrocznych i rocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach pozyskanych z poszczególnych gmin powiatu krakowskiego

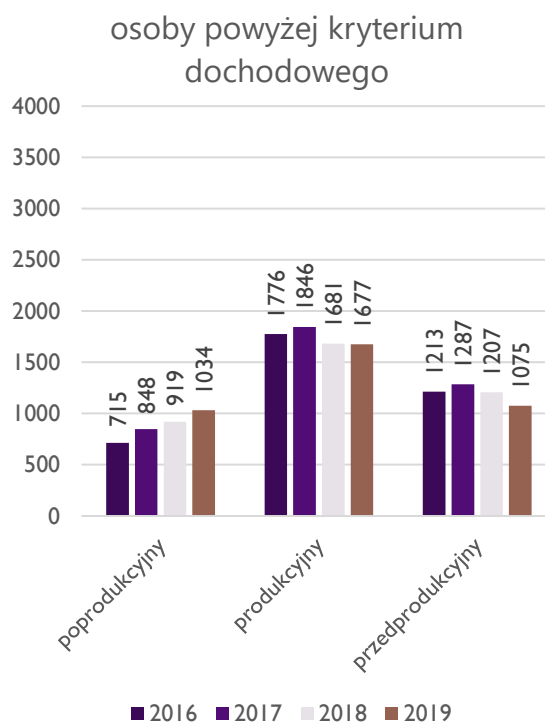
*do innych zaliczono kategorie: klęska żywiołowa lub ekologiczna, sieroctwo, narkomania, przemoc w rodzinie, zdarzenie losowe, sytuacja kryzysowa, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, bezdomność

Warto zwrócić jednak uwagę na fakt, że pomimo tego że dominującą grupą osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej są osoby poniżej kryterium dochodowego, to te o lepszym statusie materialnym (powyżej kryterium dochodowego) również stanowią dość znaczną grupę wśród beneficjentów. Liczba osób poniżej kryterium dochodowego korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej maleje niezależnie od przynależności do ekonomicznej grupy wiekowej, jednakże najbardziej znaczącą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. W przypadku osób powyżej kryterium dochodowego tendencja jest mniej jednoznaczna – liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z pomocy systematycznie wzrasta, jednakże liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym w poszczególnych latach jest zróżnicowana - nieznacznie się waha.

Wykres 9. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego wg ekonomicznych grup wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

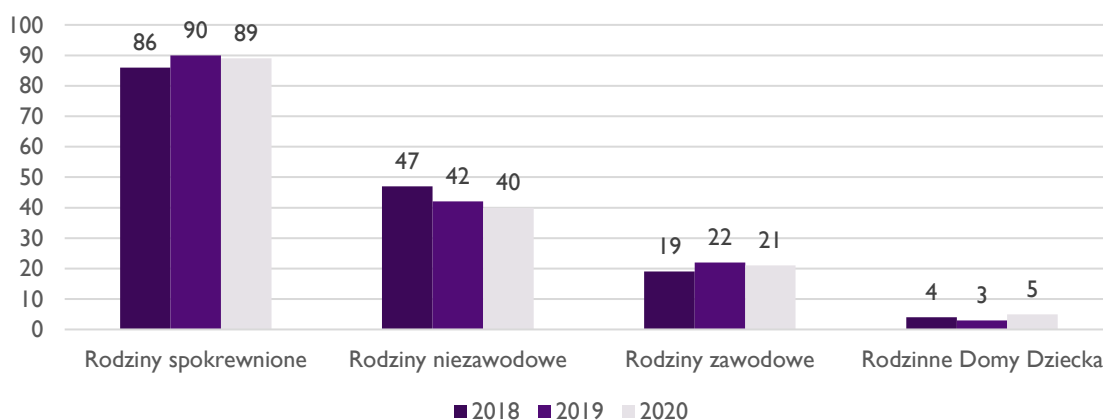

Wykres 10. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego wg ekonomicznych grup wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

PIECZA ZASTĘPCZA

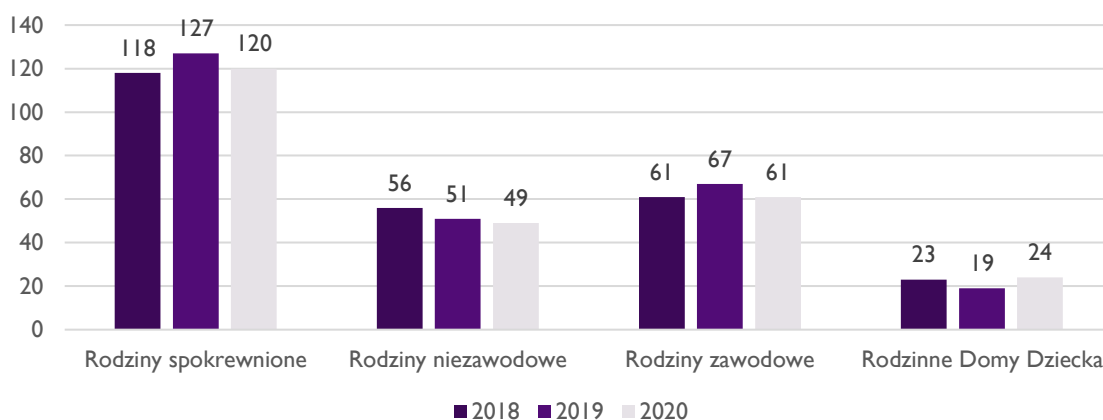
Istotną funkcję w systemie pomocy społecznej skierowanej dla dzieci i młodzieży pełnią rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka. W 2020 roku w powiecie krakowskim funkcjonowało 150 rodzin zastępczych (spadek o 2 względem 2018 roku) oraz 5 Rodzinnych Domów Dziecka (wzrost o 1 względem 2018 roku). Największą liczbę rodzin zastępczych stanowią rodziny zastępcze spokrewnione (dziadkowie, pełnoletnie rodzeństwo), których 2020 roku odnotowano 89 (wzrost o 3 względem 2018 roku). Rodziny zastępcze niezawodowe (dalsza rodzina, osoby niespokrewnione) w 2020 roku stanowiły 40 (spadek o 7 względem 2018 roku). W roku 2020 r. funkcjonowało 21 rodzin zawodowych (takich, w których jeden z rodziców zdecydował się zrezygnować z pracy, by poświęcić swój czas na wychowywanie dzieci), natomiast w 2018 roku było ich 19 (wzrost o 2).

Wykres 11. Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Krakowskim w latach 2018 – 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2020

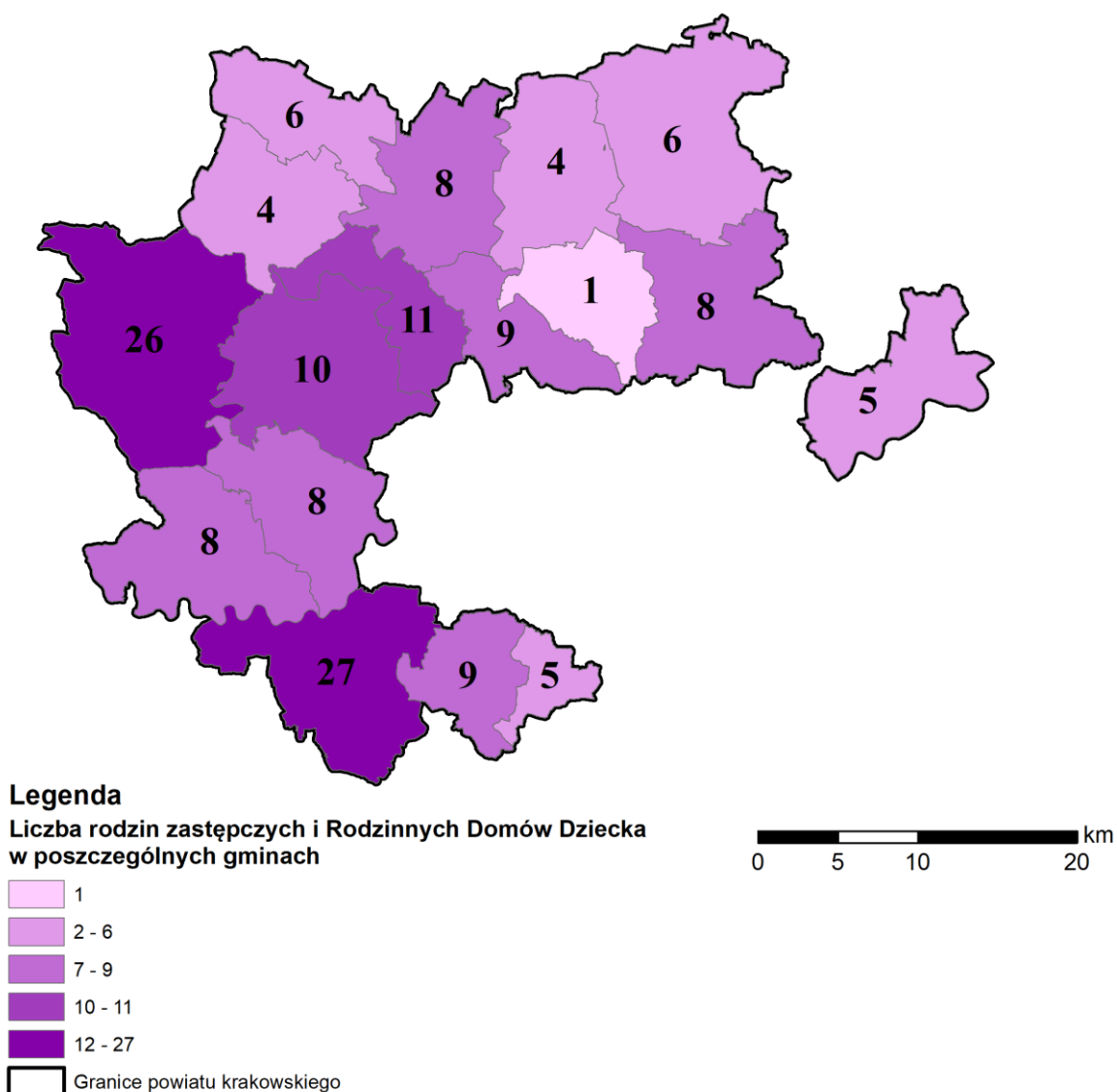
Jednakże istotna jest również liczba dzieci w poszczególnych typach rodzin zastępczych. W rodzinach spokrewnionych w 2020 roku znajdowało się 120 dzieci (1,35 na rodzinę), natomiast w rodzinach niezawodowych liczba dzieci wynosiła 49 (1,23 na rodzinę). Warto zwrócić uwagę, że w rodzinach zawodowych liczba dzieci wynosiła 61, co przy liczbie 21 rodzin co świadczy o tym, że średnio w jednej takiej rodzinie znajduje się prawie 3 dzieci (2,90). W 5 Rodzinnych Domach Dziecko znajdowały się natomiast 24 osoby (średnio 4,8 na placówkę).

Wykres 12. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie krakowskim w latach 2018-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2020

Biorąc pod uwagę liczbę rodzin zastępczych oraz Rodzinnych Domów Dziecka w odniesieniu do gmin znajdujących się na terenie powiatu krakowskiego, to najwięcej jest ich w Skawinie (26) oraz Krzeszowicach (27). W Wielkiej Wsi znajduje się 11, w Zabierzowie 10, natomiast w Mogilanach i Zielonkach po 9 podmiotów zajmujących się pieczęią zastępczą. W Czernichowie, Liskach, Skale oraz w Kocmyrzowie-Luborzycy znajduje się 8 rodzin zastępczych, natomiast w Sułoszowej, Słomnikach, Świątnikach Górnych, Igołomi-Wawrzeńczykach, Jerzmanowicach-Przegini oraz Iwanowicach znajduje się od 4 do 6 rodzin zastępczych, a w Michałowicach zaledwie 1.

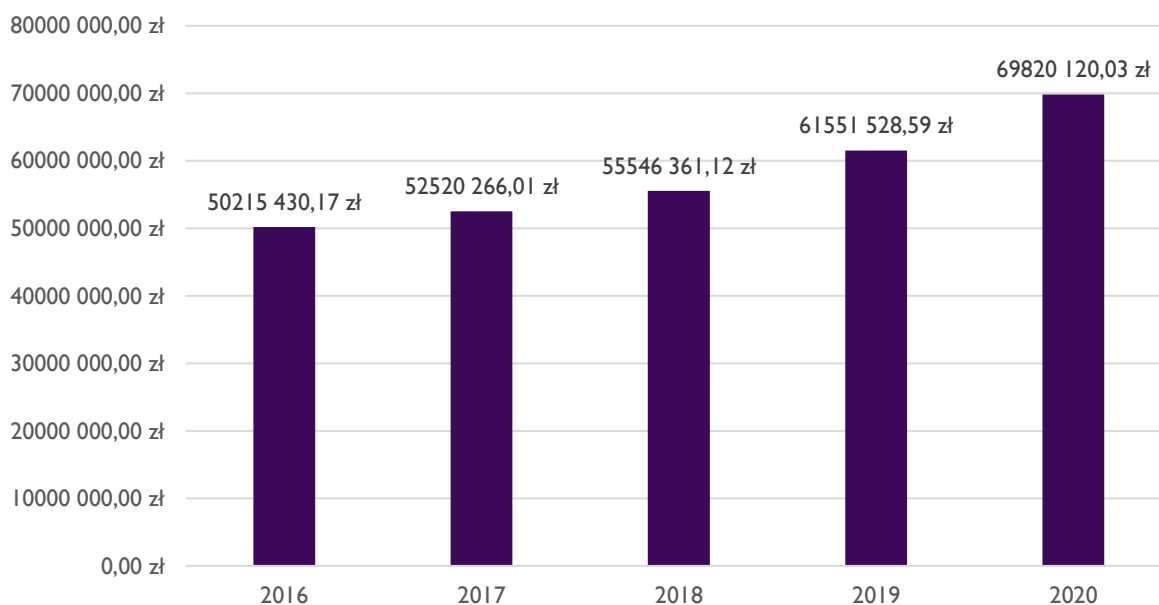

Rysunek 2. Liczba rodzin zastępczych i Rodzinnych Domów Dziecka w poszczególnych gminach powiatu krakowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2020

FINANSOWANIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W latach 2016 -2020 wydatki powiatu krakowskiego na szeroko rozumianą pomoc społeczną wyniosły 289 653 705,92 zł. Corocznie następował wzrost wydatkowanej kwoty od 4,6% do 13,4%.

Wykres 13. Wydatki powiatu krakowskiego na szeroko rozumianą pomoc społeczną

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2017 i 2020.

Wydatki te wpisują się w następujące działy klasyfikacji budżetowej:

- Nr 852 – Pomoc społeczna
- Nr 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej
- Nr 855 – Rodzina

A także w kategorię inne – np. w przypadku programów dedykowanych realizowanych ze środków PFRON.

Najwyższa kwota wydatkowana jest corocznie w ramach działu budżetowego nr 852 – pomoc społeczna, w 2020 roku było to ponad 44 mln złotych. W tej grupie wydatków największe środki finansowe przeznaczane są na domy pomocy społecznej – ok. 88%, - w stosunku do 2016 roku w 2020 odnotowano wzrost w ramach tej kategorii o ok. 33%

Tabela 8. Wykonane wydatki Powiatu Krakowskiego na pomoc społeczną w dziale klasyfikacji budżetowej nr 852 [zł].

Rozdział	Zadanie	2016	2017	2018	2019	2020
85202	Domy Pomocy Społecznej	29.280.510,4 4	31.003.034,0 9	32.672.870,8 8	36.181.757,2 6	38.983.343,7 5
85203	Ośrodki wsparcia	1.502.574,00	1.630.170,00	2.010.090,70	2.309.559,75	2.284.616,43
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	16.918,38	34.172,67	24.325,10	24.533,41	8.331,70
85218	PCPR	2.112.532,89	2.180.493,44	2.392.666,54	2.705.203,58	2.775.908,61

Rozdział	Zadanie	2016	2017	2018	2019	2020
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa i mieszkania chronione	132.131,00	137.997,42	144.194,47	149.007,39	152.817,60
85278	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	-	-	59.399,50	0	0,00
85295	Pozostała działalność	36.800,00	53.515,00	44.399,30	46.422,62	42.000,00
Dział 852	Razem	33.081.466,7 1	35.039.382,6 2	37.347.946,4 9	41.416.484,0 1	44.247.018,0 9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2017 i 2020.

W dziale klasyfikacji budżetowej nr 853 najwyższa kwota została w 2020 roku wydatkowana w ramach pozostałej działalności związanej m.in. z Kartą Polaka, z wsparciem w ramach pandemii COVID – 19 – było to ponad 2,5 mln złotych. W poprzednich latach (2017-2019) najwyższa kwota wydatkowana była na zadanie związane z rehabilitacją zawodową i społeczną.

Tabela 9. Wykonane wydatki Powiatu Krakowskiego Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w dziale klasyfikacji budżetowej nr 853 [zł].

Rozdział	Zadanie	2016	2017	2018	2019	2020
85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna	378.992,57	549.057,15	669.540,47	897.058,71	903.305,92
85321	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	492.000,78	512.441,11	641.179,13	746.507,61	759.158,34
85324	PFRON	3.309,97	2.343,18	2.103,42	2.699,50	6.257,00
85334	Pomoc dla repatriantów	32.035,50	6.000,00	0,00	12.230,36	18.207,98
85395	Pozostała działalność – 1. Karta Polaka 2. Środki z UE – umowa z Marszałkiem na COVID – 5 DPS, 2 POW, PCPR oraz środki dla 4 DPS z NFZ	0,00*	40.391,96*	104.445,00 2.087,00	132.030,00 2.639,22	2.541.312,63
Dział 853	Razem	906.338,82	1.110.233,4 0	1.419.355,02	1.793.165,40	4.228.241,87

* - Pozostała działalność – środki UE oraz Karta Polaka

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2017 i 2020.

W przypadku działu klasyfikacji budżetowej nr 855 – Rodzina, najwyższe wydatki dedykowane są wsparciu placówek opiekuńczo – wychowawczych a także rodzin zastępczych. W 2020 r. wskazane zadania stanowiły odpowiednio ok. 48% i 50% budżetu w ramach tego działu klasyfikacji budżetowej. Warto wspomnieć, że od 2018 roku maleją wydatki na opiekę wychowawczą w powiecie.

Tabela 10. Wykonane wydatki Powiatu Krakowskiego na rodziny w dziale klasyfikacji budżetowej nr 855 [zł].

Rozdział	Zadanie	2016	2017	2018	2019	2020
85510	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	5.325.625,68**	5.213.829,79**	5.214.693,65	5.429.912,88	6.171.667,77
85508	Rodziny zastępcze (w tym 500 Plus)	5.268.593,23	5.558.100,06	5.660.869,84	5.870.623,97	6.255.919,76
85504	Wsparcie rodziny – (1. środki na COVID dla pieczy zastępczej w tym komputery 2. Program 300 Plus- Dobry start)	-	-	67.269,04	64.479,62	410.853,33
85595	Pozostała działalność – opieka wytchnieniowa	-	-	141.600,00	110.678,24	39.848,81
Dział 855	Razem	10.594.218,91	10.771.929,85	11.084.432,53	11.475.694,71	12.878.289,67

** - oznaczone jako wydatki w rozdziałach 85201/85510

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2017 i 2020.

Wśród pozostałych wydatkowych środków na szeroko rozumianą pomoc społeczną warto wspomnieć o dedykowanych na ten cel środkach PFRON.

Tabela 11. Pozostałe wykonane wydatki Powiatu Krakowskiego m.in. ze środków PFRON [zł].

Zadanie	2016	2017	2018	2019	2020
Środki PFRON - Algorytm	5.199.724,22	5.172.577,57	5.397.396,60	6.348.378,52	7.257.841,03
Środki PFRON – Program Aktywny Samorząd	433.681,51	426.142,57	297.230,48	360.405,95	369.643,20
Program Wyrównywania różnic między regionami	-	-	151.821,00	157.400,00	19.085,29
Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi - Moduł III -	-	-	0,00	0,00	774.000,00
Program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – Fundusz Solidarnościowy	-	-	0,00	0,00	46.000,88
Razem:	5.633.405,73	5.598.720,14	5.846.448,08	6.866.184,47	8.466.570,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2017 i 2020.

2.4. GŁÓWNE PROBLEMY I POTENCJAŁY POWIATU W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Główne problemy i potencjały powiatu w zakresie pomocy społecznej w powiecie krakowskim zostały zdiagnozowane podczas warsztatów realizowanych w dniach 8 oraz 9 marca 2021 roku w czterech obszarach tematycznych:

- dziecko i rodzina (w tym ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia pieczy zastępczej),
- uzależnienia i przemoc,
- niepełnosprawność oraz polityka senioralna,
- wsparcie instytucjonalne.

W warsztatach diagnostycznych brali udział przedstawiciele podmiotów działających na terenie powiatu krakowskiego, które są zaangażowane w działania dotyczące pomocy społecznej w ramach poszczególnych grup tematycznych. Ze względu na sytuację epidemiologiczną w Polsce w czasie przygotowywania dokumentu, spotkania warsztatowe odbyły się w formie zdalnej – za pośrednictwem wideokonferencji.

DZIECKO I RODZINA

Warsztaty diagnostyczne w obszarze tematycznym dziecko i rodzina (w tym ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia pieczy zastępczej) odbyły się 8 marca 2021 roku. W trakcie spotkania zostały zidentyfikowane główne problemy i potencjały w danym obszarze tematycznym.

Zidentyfikowano następujące problemy:

Problemy dotyczące rodzin zastępczych i ich wsparcia:

- Deficyty w zakresie np. liczby kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze, liczby rodzin zastępczych zawodowych specjalistycznych, liczby rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, placówek - rodzinnego domu dziecka.
- Niedostateczna ilość miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
- Niewystarczająca świadomość rodziców zastępczych w zakresie problemów z którymi mogą się zmierzyć, w zakresie zapewnienia pomocy specjalistycznej i wsparcia dzieci.
- Niedostateczna liczba podmiotów/osób, które mogłyby odciążyć rodziców - np. udzielać wsparcie poprzez rehabilitację czy wolontariat edukacyjny.
- Brak szerokiej grupy lokalnych organizacji pozarządowych, których celem jest wsparcie rodziny i dzieci.
- Często brakuje asystentów rodzin, niedostateczna jest liczba koordynatorów pieczy zastępczej.
- Dodatkowe problemy wynikają z potrzeby wyrażenia zgody przez rodzinę na pomoc koordynatorów.
- Brak małej placówki o charakterze placówki terapeutycznej, która skupia się na dzieciach ze szczególnymi trudnościami.
- Negatywny wpływ pandemii związany z nieczęstym bezpośrednim kontaktem asystentów rodziny/ koordynatorów rodzin zastępczych - telefoniczna forma wsparcia, zapotrzebowanie rodzin na komputery, pogorszenie efektów w nauce, na którą wpłynęła zdalna forma nauczania, problem z odbyciem kwarantanny w przypadku części placówek.

Problemy dotyczące pieczy zastępczej z perspektywy podopiecznych oraz ich wsparcia w usamodzielnianiu się:

- Trudności z umieszczeniem liczego rodzeństwa w rodzinach zastępczych, w rodzinnych domach dziecka.
- Zbyt mała liczba dzieci powracających do swoich rodzin biologicznych – trudności związane z postępowaniami sądowymi, które znacząco wydłużają przebieg procesu.

- Niedostateczny dostęp do usług prawnych dla osób młodych wychodzących z pieczy zastępczej.
- Niewystarczające wsparcie dla osób opuszczających pieczę zastępczą chcących kontynuować naukę, chcących wejść na rynek pracy.
- Niedostateczne warunki mieszkaniowe dla osób usamodzielniających się, mały zasób mieszkań chronionych, mieszkań wspomaganych i mieszkań socjalnych na terenie całego powiatu.

Problemy instytucjonalne:

- Istnieją niedoskonałości między współpracą powiatu z gminami w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej – konieczność zacieśnienia współpracy, wypracowania modelu współpracy.
- Niedostateczne środki finansowe na szkolenie kadr.

Problemy dotyczące wykluczenia:

- Trudności w dotarciu na zajęcia, wydarzenia w Krakowie dzieci/ młodzieży z terenów wiejskich.
- Na terenach gmin brakuje dziennych form wsparcia dzieci i młodzieży.
- Problemy z zapewnieniem wystarczającej opieki wychowawczej.
- Likwidacja barier architektonicznych zapewniona rodzinom oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Zidentyfikowano następujące potencjały:

Potencjał instytucjonalny oraz współpracy:

- Występujące punkty wsparcia na terenie gmin – placówki rodzinne, interwencyjne – umożliwiające umieszczenie dziecka w stosunkowo bliskiej odległości od rodziny.
- Podejmowanie inicjatyw np. przez Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w zakresie wsparcia rodzin.
- Współpraca pomiędzy różnymi instytucjami pomocy społecznej powiatu.
- Współpraca z potencjalnymi specjalistami/ nową kadrą pomocy społecznej kształcącymi się w mieście Kraków.
- Nawiązanie współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej – wielospecjalistycznej całodobowej formy wsparcia.
- Współpraca z NGO w zakresie specjalistycznego poradnictwa, rodzinnych domów dziecka.

Potencjał kadrowy:

- Dobrze przygotowana kadra pracowników PCPR i innych podmiotów wspierających dzieci i rodzin.
- Organizowane szkolenia dla kadr pomocy społecznej np. szkolenia przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

Potencjał finansowy oraz bazy lokalowej:

- Brak problemów finansowych w powiecie - nie brakuje środków finansowych na pieczę zastępczą i placówki wsparcia.
- Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych.
- Poprawione standardy lokalowe, wyposażenia przez placówek.

Potencjał w obszarze pieczy zastępczej:

- Istnienie zastępczych rodzin specjalistycznych.
- Oferowane kompleksowe wsparcie w zakresie pieczy zastępczej i rodziny.

UZALEŻNIENIA I PRZEMOC

Warsztaty diagnostyczne w obszarze tematycznym uzależnienia i przemoc odbyły się 8 marca 2021 roku. W trakcie spotkania zostały zidentyfikowane główne problemy i potencjały w danym obszarze tematycznym.

Zidentyfikowano następujące problemy:

Problemy dotyczące przemocy:
<ul style="list-style-type: none">• Brak umiejętności części osób radzenia sobie z problemami, co może przyczynić się do występowania zachowań przemocowych.• U osób doświadczających przemocy utrudnione możliwości nabywania umiejętności samoobrony; brak wypracowanych mechanizmów obronnych, poszukiwania skutecznej pomocy.• Brak informatorów, gdzie można uzyskać pomoc oraz w jakim zakresie.• Niedostateczna liczba lokalnych organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą ofiarom przemocy.
Problemy związane z uzależnieniami:
<ul style="list-style-type: none">• Niedostateczna motywacja osób uzależnionych do podjęcia terapii.• Zbyt długi okres oczekiwania na leczenie stacjonarne (co najmniej 3-miesięczny).
Problemy lokalowe i instytucjonalne:
<ul style="list-style-type: none">• Uboga oferta dostępności do mieszkań chronionych dla osób doświadczających przemocy• Brak danych statystycznych pokazujących w sposób kompleksowy i szczegółowy zjawiska: przemocy i uzależnień.• Brak domów dla matek z małymi dziećmi.• Brak zbiorczego systemu, z którego można pozyskiwać dane z poszczególnych gmin.• Zbyt mała liczba osób kierowanych przez kuratorów oraz sądy do grup edukacyjno-korekcyjnych.

Zidentyfikowano następujące potencjały:

Potencjał kadrowy:
<ul style="list-style-type: none">• Dobrze przygotowana kadra pracowników PCPR i innych podmiotów wspierających osoby zmagające z problemem uzależnień lub/i przemocy .• Organizacja spotkań samopomocowych dla pracowników służb społecznych. Możliwość nawiązania bliższych relacji pomiędzy uczestnikami spotkań samopomocowych, co skutkuje zwiększoną efektywnością pracy.
Potencjał instytucjonalny oraz współpracy:
<ul style="list-style-type: none">• Zwiększająca się liczba placówek pomocowych w ostatnich latach na terenie powiatu.• Dobrze układająca się współpraca instytucji zajmujących się wsparciem osób zmagających się z problemem uzależnień i/lub przemocy (współpraca z policją, z kuratorami sądowymi, z ośrodkami pomocy społecznej).• Możliwość zacieśniania współpracy między PCPR oraz gminami – wzmocnienie kompetencji w zakresie wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i leczenia uzależnień.• W części gmin w zespołach interdyscyplinarnych uczestniczą przedstawiciele organizacji pozarządowych.• Bliskość Miasta Krakowa – bliskość infrastruktury, placówek i specjalistów, gotowych do udzielenia pomocy. Możliwość podejmowania działań przez organizacje pozarządowe pochodzące z tej jednostki terytorialnej.• Nawiązanie współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej – wielospecjalistycznej całodobowej formy wsparcia• Realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób, które uczestniczą w grupach korekcyjno-edukacyjnych oraz ich rodzin.
Potencjał finansowy:
<ul style="list-style-type: none">• Możliwość pozyskania przez powiat środków zewnętrznych na działania w zakresie uzależnień i przemocy.

Potencjał komunikacyjny i edukacyjny:

- Zaangażowanie PCPR w różnego rodzaju działania edukacyjne służące podnoszeniu świadomości społecznej o problemie przemocy społecznej/uzależnień – realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych.
- Bieżąca komunikacja z odbiorcami wsparcia – wykorzystywane różne kanały informacyjne

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ ORAZ POLITYKA SENIORALNA

Warsztaty diagnostyczne w obszarze tematycznym niepełnosprawność oraz polityka senioralna odbyły się 9 marca 2021 r. W trakcie spotkania zostały zidentyfikowane główne problemy i potencjały w danym obszarze tematycznym.

Zidentyfikowano następujące problemy:

Problemy z efektywnością świadczonych usług:

- Konieczność zaspokojenia szerokich potrzeb mieszkańców DPS –ów nie tylko związanych z opieką czy wyżywieniem.
- Znikoma lub zupełnie nieistniejąca opieka psychiatryczna w mniejszych miejscowościach.
- Zbyt późne kierowanie do DPS osób z problemami, co może być wynikiem zaniedbań z różnych stron.
- Niedostateczne wsparcie osób, która wraca do środowiska. Często jest zdana sama na siebie, nie ma ze strony środowiska wsparcia. Powoduje to niekiedy powrót do DPS.
- Niewystarczające środki finansowe na potrzeby placówek świadczących usługi społeczne.
- Niedostateczne działania społeczne osób niepełnosprawnych (self-adwokatura).

Problemy lokalowe oraz wyposażeniowe:

- Niewystarczający stan techniczny oraz wyposażenie części placówek usług społecznych
- Niewystarczające wyposażenie części placówek w środki transportu dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Niepełne dostosowanie DPS do standardów.
- Niedostateczna liczba mieszkań chronionych działających przy jednostkach wsparcia.

Problemy kadrowe:

- Deficyt pracowników medycznych i opiekuńczych dla osób starszych.
- Niewystarczająca ilość szkoleń.
- Niedostateczne wynagrodzenie pracowników służb społecznych, nieadekwatne do posiadanych kompetencji w porównaniu do wynagrodzenia pracowników m. Kraków.

Zidentyfikowano następujące potencjały:

Potencjał instytucjonalny:

- Szeroka baza placówek udzielających wsparcia w zakresie pomocy społecznej.
- Skuteczne pozyskiwanie środków finansowych.
- Otwartość na nowe inicjatywy np. w zakresie polityki senioralnej.
- Potencjał stowarzyszeń działających przy DPS.
- Istnienie NGO podejmujących się prowadzenia DPS.

Potencjał współpracy

- Dobra współpraca pomiędzy podmiotami/ placówkami a powiatem. Również między powiatem a gminami.
- Współpraca DPS z rodzinami mieszkańców. Zapewnienie wsparcia dla rodziny – podtrzymanie więzi, kontaktu, ułatwienie odnalezienia się w nowej sytuacji.
- Współpraca z instytucjami np. sądami – chęć współpracy na wyższym poziomie, od których również zależy wiele kwestii ważnych dla społeczności.
- Podtrzymywanie współpracy DPS z lokalnymi społecznościami.

Potencjał kadrowy:

- Wykwalifikowana oraz zaangażowana w różnego rodzaju działania kadra.

- Doświadczeni oraz zaufani pracownicy dzięki wieloletniej pracy w danych placówkach.
- Możliwość pozyskiwania osób do wolontariatu.
- Wysoki stopień zaufania do pracowników usług społecznych.

WSPARCIE INSTYTUCJONALNE

Warsztaty diagnostyczne w obszarze tematycznym wsparcie instytucjonalne odbyły się 9 marca 2021 roku. W trakcie spotkania zostały zidentyfikowane główne problemy i potencjały w danym obszarze tematycznym.

Zidentyfikowano następujące problemy:

Problemy lokalowe, sprzętowe oraz związane z wykluczeniem:

- Deficyt mieszkań chronionych, wspomaganych dla osób niepełnosprawnych
- Niedostosowanie części obiektów publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Niedostosowanie otoczenia przestrzennego osób niepełnosprawnych m.in. w blokach mieszkaniowych, przy przejściach dla pieszych, brak windy, braki podjazdów.
- Wykluczenie społeczne części osób z niepełnosprawnościami szczególnie w mniejszych miejscowościach z uwagi na trudność w przemieszczaniu się
- Występujące deficyty w wyposażeniu części placówek świadczących wsparcie osobom niepełnosprawnym czy w wieku senioralnym w zakresie nowoczesnego sprzętu, nowoczesnych technologii.
- Brak możliwości transportowych niektórych ośrodków.

Niedostateczna współpraca z częścią podmiotów:

- Brak ścisłej współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie aktywizacji zawodowej – urząd mógłby wspomagać osoby niepełnosprawne poprzez np. organizację dedykowanych szkoleń, tworzenie list miejsc staży/praktyk dla takich osób, w których mogłyby aktywizować się zawodowo.
- Niewielka liczba podmiotów ekonomii społecznej, które mogłyby wspierać osoby niepełnosprawne w aktywizacji zawodowej.
- Niedostateczna współpraca z m. Kraków przy udzielaniu wsparcia osobom niepełnosprawnym chcącym korzystać z placówek na terenie powiatu (np. WTZ).
- Brak Powiatowej Rady Seniorów.

Problemy związane ze świadczonymi usługami:

- Brak rozwiniętej oferty dalszego wsparcia dla osób niepełnosprawnych po osiągnięciu pewnego poziomu np. w zakresie dalszego rozwoju, nabywania nowych umiejętności
- Brak Środowiskowych Domów Samopomocy na terenie powiatu dla osób z innymi rodzajami niepełnosprawności niż dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Niezadowalająca skuteczność terapii zajęciowej w zakresie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
- Niewystarczający dostęp do usług rehabilitacyjnych na terenie powiatu.
- Występujące bariery technologiczne – nie wszystkie strony internetowe są dostosowane do osób niewidzących, brak opcji czytania tekstu.
- Trudność w realizacji działań w zakresie opieki wytchnieniowej – niedostateczna liczba podmiotów, organizacji pozarządowych, które chciałyby podjąć się takiego zadania.
- Niedostateczne środki finansowe przeznaczone na wsparcie osób starszych przez powiat – brak programów dedykowanych osobom starszym.
- Brak 'informatora', w którym byłoby kompendium wiedzy o ofercie istniejącej w gminach oraz w powiecie - o istniejących placówkach, poziomach pomocy.
- Brak jednego kalendarza planowanych spotkań, wydarzeń .

Problemy związane z niewystarczającą edukacją oraz aktywnością społeczeństwa:

- Postrzeganie osób niepełnosprawnych przez społeczeństwo oraz przez rodziny jako niesamodzielnych, wymagających stałej opieki – obawa, że nie poradzą sobie w życiu, utracą świadczenia.
- Niedostateczne zaangażowanie osób niepełnosprawnych w aktywność społeczną np. do wyrażania własnej opinii w ramach struktur powiatu.
- Brak umiejętności cyfrowych części osób starszych, m.in. w zakresie bankowości, korzystania z e-usług.

Problemy kadrowe

- Trudności w zatrudnieniu w części placówek specjalistów, psychologów, fizjoterapeutów, trenerów pracy.
- Deficyt na rynku pracy asystentów, opiekunów osób niepełnosprawnych, pracowników socjalnych.
- Brak osoby w powiecie, która integrowałaby środowiska senioralne i wskazywałaby programy dedykowane seniorom, z których oferty można skorzystać.
- Problem systemowy polegający na niskim wynagrodzeniu kadry, zwłaszcza fizjoterapeutów.

Zidentyfikowano następujące potencjały:

Potencjał działających podmiotów i świadczonych przez nie usług

- Zwiększająca się liczba placówek/ podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Placówki te umożliwiają integrowanie środowiska lokalnego, zaangażowanie również innych osób w działania.
- Istniejące DPS, placówki całodobowe, środowiskowe domy samopomocy spełniające wysokie standardy.
- Bliskość m. Krakowa oraz możliwość skorzystania z jego szerokiej oferty.
- Możliwość wsparcia działań zmierzających do powstania Grup Wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych z udziałem psychologów
- Zapewnianie opieki wytchnieniowej.
- Asystenci osobiści dla osób niepełnosprawnych.
- Działanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności.
- Szerokie pozyskiwanie środków zewnętrznych.
- Wsparcie finansowe powiatu w zakresie realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych m.in. dzięki programowi Aktywny Samorząd (dofinansowanie PFRON).
- Zwiększenie możliwości dotarcia osób niepełnosprawnych w kontekście ułatwień cyfrowych (pracownicy PCPR obsługują system pomagający załatwianie urzędowych spraw)

Potencjał współpracy

- Dobra współpraca między PCPR-em a różnymi instytucjami/ podmiotami podejmującymi działania na rzecz osób niepełnosprawnych i/lub seniorów; sprawna komunikacja pomiędzy sobą.

Potencjał kadrowy:

- Specjalistycznie wykwalifikowana kadra
- Aktywna działalność Powiatowej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, która składa się z osób doświadczonych w pracy.

Potencjał działalności społecznej

- Duża liczba organizacji pozarządowych wspierających osoby niepełnosprawne/starsze posiadających zasoby w postaci specjalistycznie przygotowanych zawodowo pracowników.
- Dobra współpraca i pomoc organizacji pozarządowych między sobą. Otwartość, kreatywność, wychodzenie naprzeciw potrzebom, zaangażowanie działających w nich osób
- Inicjatywa własna ze strony organizacji pozarządowych
- Włączanie NGO w realizację działań rehabilitacyjnych na terenie różnych placówek
- Zmiany w postrzeganiu osób niepełnosprawnych. Zwiększenie poziomu ich uczestnictwa w życiu społecznym

3. ZAŁOŻENIA STRATEGII

3.1. CEL NADRZĘDNY, CELE STRATEGICZNE I CELE OPERACYJNE

Istotne dla skutecznego wdrażania zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Krakowskiego na lata 2021-2026 jest sformułowanie celu nadrzędnego – wskazującego główny kierunek rozwoju polityki społecznej.

Rozwój systemu wsparcia społecznego umożliwiający skuteczną pomoc mieszkańcom powiatu krakowskiego

Ogólność celu nadrzędnego wskazuje na potrzebę sformułowania celów strategicznych oraz celów operacyjnych, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia głównych założeń.

W niniejszym dokumencie sformułowano 4 cele strategiczne dedykowane:

- Systemowi wsparcia dzieci i rodziny
- Przeciwdziałaniu problemom związanym z uzależnieniami i przemocą
- Zasobom instytucjonalnym i kadrom służb społecznych
- Osobom niepełnosprawnym oraz starszym

Poniżej przedstawiono strukturę celów strategicznych i celów operacyjnych w dokumencie.

Tabela 12. Struktura celów strategicznych i celów operacyjnych

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 1: Rozwój systemu pieczy zastępczej poprzez poprawę jakości świadczonych usług i poszerzanie kanałów przekazywania informacji
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 2: Wsparcie osób usamodzielniających się oraz pomoc w planowaniu kariery zawodowej poprzez dostosowanie kwalifikacji do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 3: Poprawa warunków rozwoju rodzin w procesie wychowania dzieci i zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i poradnictwa
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 4: Zapewnienie pomocy w sytuacjach trudnych poprzez doskonalenie systemu wspierania rodziny
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 5: Rozwój infrastruktury dotyczącej bazy lokalowej, włączając dostosowanie jej do pełnienia założonych funkcji
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 6: Współpraca i wzmocnienie sektora organizacji pozarządowych
Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie problemom związanymi z uzależnieniami i przemocą na terenie powiatu
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 1. Wspieranie rozwoju podmiotów udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie lub uzależnieniami, a także nawiązywanie oraz wzmocnianie współpracy pomiędzy podmiotami
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 2: Rozwój i promocja usług związanych ze wsparciem osób uzależnionych
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 3: Badanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie i uzależnienia oraz skuteczności działań pomocowych, a także upowszechnianie informacji na temat tych zjawisk i możliwości udzielenia wsparcia
Cel strategiczny 3: Wzmocnienie zasobów instytucjonalnych (w tym ich dostępności), a także rozszerzanie świadczonych usług oraz rozwój i wsparcie kadr instytucji zajmujących się szeroko rozumianą pomocą społeczną
<ul style="list-style-type: none">• Cel operacyjny 1: Rozwój usług instytucjonalnych

<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 2: Rozwój i wsparcie kadry placówek świadczących usługi społeczne, a także promowanie idei wolontariatu wśród społeczeństwa
<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 3: Rozwój infrastrukturalny oraz zwiększanie dostępności placówek świadczących usługi społeczne
Cel strategiczny 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego
<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 1: Rozwój bazy lokalowej i placówek umożliwiających skuteczną pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym
<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 2: Zwiększenie poziomu aktywizacji i skuteczności rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych
<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 3: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych
<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 4: Tworzenie miejsc oraz podmiotów służących aktywizacji, integracji i wsparcia osób w wieku senioralnym
<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 5. Zwiększenie współpracy podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz starszych z powiatu krakowskiego
<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 6. Wsparcie środowiskowe i pomoc społeczna osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom,

3.2. KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI

Najwyższą formą szczegółowości przyjętą w dokumencie stanowią kierunki działań, które umożliwiają konkretyzację poszczególnych celów operacyjnych.

Tabela 13. Kierunki działań i sposób monitorowania ich realizacji w ramach celu strategicznego 1. Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej		
	Kierunki działań	Wskaźniki
Cel operacyjny 1: Rozwój systemu pieczy zastępczej poprzez poprawę jakości świadczonych usług i poszerzenie kanałów przekazywania informacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja i zwiększanie świadomości na temat pieczy zastępczej - poszerzanie kanałów informacji 2. Ulepszenie współpracy z sądami z uwagi na przedłużające się postępowania 3. Utworzenie kompleksowego programu tutoringów, m.in. przy współpracy ze specjalistami 4. Wsparcie pracowników PCPR m.in. poprzez superwizorów 	<p>Liczba kampanii informacyjnych na rzecz zwiększenia świadomości społecznej na temat pieczy zastępczej</p> <p>Liczba tutorów podejmujących współpracę z dzieckiem i rodziną</p> <p>Liczba spotkań z przedstawicielami sądów w celu omówienia sytuacji prawnej dziecka i rodziny</p> <p>Liczba pracowników PCPR objętych wsparciem doradczym</p>
Cel operacyjny 2: Wsparcie osób usamodzielniających się oraz pomoc w planowaniu kariery zawodowej poprzez dostosowanie kwalifikacji do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konieczność pozyskania środków finansowych na szkolenia zwiększające potencjał ludzi młodych zarówno zawodowych jak również umiejętności społecznych np. prawo jazdy, lepsza obsługa sprzętów 	<p>Kwota wydatków na wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w kształceniu się i rozwoju zawodowym (zł)</p>
Cel operacyjny 3: Poprawa warunków rozwoju rodzin w procesie wychowania dzieci i zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i poradnictwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby specjalistów, terapeutów w placówkach służb społecznych 2. Wsparcie doradcze: specjalistyczno-metodyczne dla rodzin 3. Zapewnienie pomocy prawnej wychowankom pieczy zastępczej 	<p>Liczba specjalistów, terapeutów pracujących w powiatowych placówkach służb społecznych</p> <p>Liczba udzielonych porad prawnych wychowankom pieczy zastępczej</p> <p>Liczba udzielonego wsparcia specjalistycznego, metodycznego rodzinom</p>

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej		
	Kierunki działań	Wskaźniki
	<ol style="list-style-type: none"> Zwiększenie świadomości rodzin w zakresie możliwości pozyskiwania środków na likwidację barier architektonicznych ze środków PFRON Podtrzymywanie integracji rodzin zastępczych poprzez organizację grup wsparcia, pikników, wycieczek, 	<p>Kwota środków finansowych przeznaczonych na likwidację barier architektonicznych (zł)</p> <p>Liczba wydarzeń integrujących rodziny zastępcze</p>
Cel operacyjny 4: Zapewnienie pomocy w sytuacjach trudnych poprzez doskonalenie systemu wspierania rodziny	<ol style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępu do kompleksowego wsparcia rodzin Poszerzenie współpracy pracowników PCPR z rodzinami potrzebującymi wsparcia Wzrost liczby asystentów rodzin i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej Przygotowanie i realizacja Programów Osłonowych Dalsze utrzymywanie współpracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej Utworzenie sieci Placówek Wsparcia Dziennego 	<p>Liczba asystentów rodzin</p> <p>Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej</p> <p>Liczba placówek wsparcia dziennego</p> <p>Liczba podjętych działań pomocowych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej</p> <p>Liczba zrealizowanych Programów Osłonowych</p> <p>Liczba rodzin objętych wsparciem organizacji pozarządowych</p>
Cel operacyjny 5: Rozwój infrastruktury dotyczącej bazy lokalowej, włączając dostosowanie jej do pełnienia założonych funkcji	<ol style="list-style-type: none"> Utworzenie Rodzinnego Domu Dziecka Utworzenie specjalistyczno-terapeutycznej placówki opiekuńczo-wychowawczej (14 osobowej) Podnoszenie standardów istniejących placówek poprzez remonty, likwidację barier architektonicznych Wzmocnienie zasobu lokalowego mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych, treningowych Wspieranie gmin w tworzeniu warunków pozyskania lokali socjalnych 	<p>Liczba mieszkań chronionych, mieszkań wspomaganych i mieszkań treningowych w powiecie krakowskim</p> <p>Liczba Rodzinnych Domów Dziecka</p> <p>Liczba specjalistycznych terapeutycznych placówek opiekuńczo – wychowawczych</p> <p>Kwota wydatków na poprawę standardu i dostępności budynków placówek powiatowych wspomagających dziecko i rodzinę (zł)</p>
Cel operacyjny 6: Współpraca i wzmocnienie sektora organizacji pozarządowych	<ol style="list-style-type: none"> Podjęcie współpracy z NGO, które prowadzą szkolenia i inne formy na rzecz aktywizacji młodych ludzi poszukujących zatrudnienia Rozpowszechnienie idei NGO w zakresie pieczy zastępczej i rodziny na terenie powiatu 	<p>Liczba organizacji pozarządowych działających w zakresie pieczy zastępczej oraz rodziny na terenie powiatu</p> <p>Liczba działań podjętych we współpracy z NGO aktywizujących zawodowo osoby młode – wychowanków pieczy zastępczej</p> <p>Liczba pełnomocników ds. współpracy z NGO</p>

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej

Kierunki działań

Wskaźniki

	Kierunki działań	Wskaźniki
	3. Powołanie Pełnomocnika ds. Współpracy z organizacjami pozarządowymi	

Tabela 14. Kierunki działań i sposób monitorowania ich realizacji w ramach celu strategicznego 2. Przeciwdziałanie problemom związanymi z uzależnieniami i przemocą na terenie powiatu

Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie problemom związanymi z uzależnieniami i przemocą na terenie powiatu		
	Kierunki działań	Wskaźniki
Cel operacyjny 1. Wspieranie rozwoju podmiotów udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie lub uzależnieniami, a także nawiązywanie oraz wzmacnianie współpracy pomiędzy podmiotami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwinięcie sieci placówek wspierających osoby dotknięte przemocą w rodzinie, w szczególności o dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, 2. Zwiększenie bazy lokalowej na terenie powiatu w zakresie powstawania mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie, 3. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych i innych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w oparciu o pozyskane środki zewnętrzne. 4. Podejmowanie współpracy z kuratorami sądowymi, prokuraturą, sądami, policją w celu zwiększenia liczby osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc, 5. Promowanie tworzenia, funkcjonowania oraz współpracy pomiędzy różnymi podmiotami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się tematyką przemocy w rodzinie i wsparciem ofiar m.in. współpracy gmin do zawierania współpracy z PCPR w ramach uczestnictwa w Zespołach Interdyscyplinarnych do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba miejsc, w których udzielana jest pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, • Liczba mieszkań chronionych, • Kwota pozyskanych środków zewnętrznych na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych i innych (zł), • Liczba grup, w których realizowany jest program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc, • Liczba realizowanych programów terapeutycznych i innych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, • Liczba istniejących porozumień o współpracy gmin z PCPR w zakresie uczestnictwa w Zespołach Interdyscyplinarnych do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
Cel operacyjny 2: Rozwój i promocja usług związanych ze wsparciem osób uzależnionych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie bazy podmiotów specjalizujących się w leczeniu uzależnień na terenie powiatu. 2. Wsparcie w poszukiwaniu placówek z wolnymi miejscami na terenie Polski, z uwzględnieniem formy leczenia (stacjonarne bądź dzienne). 3. Realizowanie działań informujących o możliwości pozyskania wsparcia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów specjalizujących się w leczeniu uzależnień na terenie powiatu, • Liczba podjętych działań informujących o możliwości pozyskania wsparcia w leczeniu uzależnień

Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie problemom związanymi z uzależnieniami i przemocą na terenie powiatu

Cel operacyjny 3: Badanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie i uzależnienia oraz skuteczności działań pomocowych, a także upowszechnianie informacji na temat tych zjawisk i możliwości udzielenia wsparcia

1. Stworzenie kompleksowych narzędzi umożliwiających diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy oraz uzależnień na terenie powiatu krakowskiego,
2. Upowszechnienie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie m.in. poprzez informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie,
3. Realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży m.in. w szkołach i świetlicach gminnych,
4. Wzmocnienie oferty punktów konsultacyjnych dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w gminach powiatu krakowskiego.

- Liczba nowych narzędzi umożliwiających diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy i zjawiska uzależnień na terenie powiatu krakowskiego
- Liczba informatorów zawierających podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie na terenie powiatu krakowskiego,
- Liczba wyświetleń (na stronie PCPR) informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie na terenie powiatu krakowskiego w ciągu roku,
- Liczba zrealizowanych programów edukacyjno-profilaktycznych na rzecz dzieci i młodzieży,
- Liczba osób korzystających ze wsparcia PCPR, NGO oraz usług punktów konsultacyjnych dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w gminach

Tabela 15. Kierunki działań i sposób monitorowania ich realizacji w ramach celu strategicznego 3. Wzmocnienie zasobów instytucjonalnych (w tym ich dostępności),a także rozszerzenie świadczonych usług oraz rozwój i wsparcie kadr instytucji zajmujących się szeroko rozumianą pomocą społeczną

Cel strategiczny 3: Wzmocnienie zasobów instytucjonalnych (w tym ich dostępności),a także rozszerzenie świadczonych usług oraz rozwój i wsparcie kadr instytucji zajmujących się szeroko rozumianą pomocą społeczną,

Cele	Kierunki działań	Wskaźniki
Cel operacyjny 1: Rozwój usług instytucjonalnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świadczenie wysokiej jakości usług w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej poprzez bardziej efektywne pozyskiwanie środków finansowych we współpracy z innymi podmiotami, 2. Stworzenie programu na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i opieki psychiatrycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba stworzonych programów na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i opieki psychiatrycznej

Cel strategiczny 3: Wzmocnienie zasobów instytucjonalnych (w tym ich dostępności), a także rozszerzanie świadczonych usług oraz rozwój i wsparcie kadr instytucji zajmujących się szeroko rozumianą pomocą społeczną,

Cele	Kierunki działań	Wskaźniki
Cel operacyjny 2: Rozwój i wsparcie kadry placówek świadczących usługi społeczne, a także promowanie idei wolontariatu wśród społeczeństwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja działań mających na celu wsparcie pracowników służb społecznych, m.in. poprzez grupy wsparcia, superwizję, coaching, 2. Doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar. 3. Wzrost wynagrodzeń kadry przynajmniej do poziomu wynagrodzeń na terenie m. Krakowa 4. Bezpośrednia współpraca ze szkołami i uczelniami wyższymi, a także UPPK w celu wzmocnienia kadr służb społecznych 5. Rozwój systemu wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie działań projektów w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej • Średnia wysokość wynagrodzenia pracowników służb społecznych • Liczba wolontariuszy • Liczba działań promocyjnych kształcenie w zawodach około społecznych podjętych we współpracy • Liczba szkoleń, w których biorą udział pracownicy służb społecznych
Cel operacyjny 3: Rozwój infrastrukturalny oraz zwiększanie dostępności placówek świadczących usługi społeczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie audytu dostępności w placówkach świadczących usługi społeczne i realizacja wynikających z niego działań 2. Wzmocnienie bazy lokalowej PCPR stworzenie budynku umożliwiającego świadczenie odpowiedniego wsparcia 3. Zwiększenie zasobów mieszkań treningowych i mieszkań wspomaganych działających przy jednostkach wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wykonanych audytów w placówkach świadczących usługi • Wielkość powierzchni lokalowej PCPR, w której świadczone jest wsparcie • Liczba mieszkań treningowych i mieszkań wspomaganych działających przy jednostkach wsparcia

Tabela 16. Kierunki działań i sposób monitorowania ich realizacji w ramach celu strategicznego 4. Cel strategiczny 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego

Cel strategiczny 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego		
Cel	Kierunki działań	Wskaźniki
Cel operacyjny 1: Rozwój bazy lokalowej i placówek umożliwiających skuteczną pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie infrastruktury oraz placówek służących wsparciu osób niepełnosprawnych i starszych (mieszkania wspomagane, chronione dla osób niepełnosprawnych oraz dla osób starszych) 2. Utworzenie centrów mieszkaniowo – opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych oraz starszych 3. Modernizacja istniejących placówek wsparcia na terenie powiatu (m.in. DPS, WTZ, ŚDS i inne ośrodki wsparcia) 4. Podnoszenie standardów lokalowych placówek edukacyjnych wspierających dzieci i młodzież z niepełnosprawnością (w tym wsparcie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Skawinie) 5. Rozszerzenie współpracy z gminami w zakresie zwiększenia bazy lokalowej, które umożliwią realizację działań wspierających, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba miejsc w mieszkaniach wspomaganych dla osób niepełnosprawnych lub starszych • Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla osób niepełnosprawnych lub starszych • Liczba miejsc w centrach mieszkaniowo – opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych lub starszych • Liczba placówek wspierających osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności na terenie powiatu • Kwota wydatków na podnoszenie standardów i wzmocnienie zasobów lokalowych placówek wsparcia osób niepełnosprawnych na terenie powiatu (zł) • Kwota wydatków na podnoszenie standardów lokalowych placówek edukacyjnych wspierających dzieci i młodzież z niepełnosprawnością (zł) • Liczba gmin, z którymi nawiązano współpracę w zakresie zwiększenia bazy lokalowej, które umożliwią realizację działań wspierających
Cel operacyjny 2: Zwiększenie poziomu aktywizacji i skuteczności rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie wśród przedsiębiorców idei zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, a także finansowanie i organizacja szkoleń mających pomóc osobom niepełnosprawnym wejść na rynek pracy 2. Promowanie działań w kierunku utworzenia podmiotów ekonomii społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych przez pracodawców staży wspomaganých lub praktyk • Liczba zorganizowanych szkoleń w celu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych • Liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu krakowskiego
Cel operacyjny 3: Przeciwdziałanie wykluczeniu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz likwidacji barier 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota wydatków na dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych (zł)

Cel strategiczny 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego

<p>społecznemu osób niepełnosprawnych</p>	<p>architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej, sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, a także uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, 3. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek organizacyjnych powiatu, gmin, organizacji pozarządowych oraz poprzez zachęcenie prywatnych przewoźników do dostosowanie środków transportu do potrzeb osób niepełnosprawnych 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez likwidację barier technologicznych, 5. Wspieranie różnych form integracji osób niepełnosprawnych 6. Nawiązanie współpracy Rady Osób Niepełnosprawnych z Radą Pożytku Publicznego oraz powołanie pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych, a także włączenie indywidualnych osób niepełnosprawnych w działania Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, self-advokatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwota wydatków na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych (zł) • Kwota wydatków na likwidację barier funkcjonalnych: architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (zł) • Kwota wydatków na działalność warsztatów terapii zajęciowej (zł) • Kwota wydatków na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (zł) • Liczba zakupionych przez jednostki organizacyjne powiatu, gmin, organizacje pozarządowych środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych • Kwota wydatków na likwidację barier technologicznych (zł) • Liczba wydarzeń, spotkań, w których w ciągu roku wzięły udział osoby niepełnosprawne • Liczba wspólnych inicjatyw Rady Osób Niepełnosprawnych z Radą Pożytku Publicznego • Liczba pełnomocników ds. Osób Niepełnosprawnych w powiecie • Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w działaniach Rady ds. Osób Niepełnosprawnych
<p>Cel operacyjny 4: Tworzenie miejsc oraz podmiotów służących aktywizacji, integracji i wsparcia osób w wieku senioralnym</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie na terenie powiatu placówek takich jak Centra Aktywności Seniorów, Kluby Seniora 2. Utworzenie Powiatowej Rady Seniorów 3. Utworzenie stanowiska koordynatora integrującego środowiska senioralne 4. Stworzenie dziennej placówki wsparcia seniorów poprzez wykorzystanie istniejącej bazy lokalowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba Centrów Aktywności Seniora i Klubów Seniora na terenie powiatu • Liczba posiedzeń Powiatowej Rady seniorów • Liczba koordynatorów współpracy ds. seniorów • Liczba placówek dziennego wsparcia seniorów • Liczba powiatowych UTW

Cel strategiczny 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego		
	5. Utworzenie specjalistycznego powiatowego UTW	
Cel operacyjny 5. Zwiększenie współpracy podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz starszych z powiatu krakowskiego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie i pogłębienie współpracy z JST spoza powiatu oraz gminami na terenie powiatu krakowskiego 2. Utworzenie programu rozwoju wolontariatu 3. Wspieranie działań podejmowanych przez NGO (np. poprzez wspieranie finansowe wkładu własnego) 4. Rozszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych i seniorów 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań podjętych z JST spoza powiatu oraz gminami na terenie powiatu krakowskiego • Liczba utworzonych Programów rozwoju wolontariatu • Liczba działań podejmowanych przez NGO wspartych przez PCPR
Cel operacyjny 6. Wsparcie środowiskowe i pomoc społeczna osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie wsparcia w ramach opieki wytchnieniowej, korzystania z wsparcia asystentów osób niepełnosprawnych 2. Opracowanie programu z zakresu rehabilitacji społecznej dla osób niepełnosprawnych 3. Utworzenie Informatora dotyczącego dostępnej oferty wsparcia na terenie powiatu 4. Pozyskiwanie środków finansowych na działania z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych ze środków PFRON i innych źródeł finansowych 5. Formowanie grup wsparcia na terenie powiatu 6. Tworzenie i realizacja działań programów osłonowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób niepełnosprawnych wspartych w ramach opieki wytchnieniowej • Liczba osób korzystających z wsparcia asystentów osób niepełnosprawnych • Liczba opracowanych programów z zakresu rehabilitacji społecznej dla osób niepełnosprawnych • Liczba opracowanych informatorów dotyczącego dostępnej oferty wsparcia dla osób niepełnosprawnych na terenie powiatu • Kwota środków finansowych pozyskanych na działania z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych ze środków PFRON i innych źródeł finansowych • Liczba realizowanych programów • Liczba grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin na terenie powiatu

4. RAMY FINANSOWE STRATEGII

Źródłami środków finansowych na działania zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Krakowskiego na lata 2021-2026 będą:

- Budżet powiatu krakowskiego i jego jednostek organizacyjnych,
- Budżet Państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych i finansowanie realizacji zadań zleconych,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Fundusze europejskie,
- Środki własne organizacji pozarządowych i innych podmiotów zaangażowanych w realizację działań,
- Inne programy i granty.

Wskazane cele i działania Strategii będą wyznaczać kierunki finansowania polityki społecznej w powiecie krakowskim. Tak jak wspomniano w latach 2016 -2020 wydatki powiatu krakowskiego na szeroko rozumianą pomoc społeczną wyniosły 289 653 705,92 zł. Corocznie następował wzrost wydatkowanej kwoty od 4,6% do 13,4%. Zakłada się, że możliwa jest kontynuacja tego trendu finansowania działań.

Warto zwrócić także uwagę, że zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Krakowskiego na lata 2021-2026 mogą stanowić podstawę do ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe na realizację poszczególnych działań.

5. PODMIOTY REALIZUJĄCE ZAPISY STRATEGII

Głównym koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Krakowskiego na lata 2021-2026 jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które będzie współpracować z szeregiem instytucji m.in. Ośrodkami Pomocy Społecznej, placówkami oświatowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, samorządami gminnymi i powiatowymi, Urzędem Pracy Powiatu Krakowskiego, a także organizacjami pozarządowymi.

W kolejnych tabelach wskazano podmioty, które będą zaangażowane w realizację poszczególnych celów operacyjnych.

Tabela 17. Podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych celów operacyjnych w ramach celu strategicznego 1 Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej		
	Kierunki działań	Realizatorzy
Cel operacyjny 1: Rozwój systemu pieczy zastępczej poprzez poprawę jakości świadczonych usług i poszerzenie kanałów przekazywania informacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja i zwiększanie świadomości na temat pieczy zastępczej - poszerzanie kanałów informacji 2. Ulepszenie współpracy z sądami z uwagi na przedłużające się postępowania 3. Utworzenie kompleksowego programu tutoringu, m.in. przy współpracy ze specjalistami 4. Wsparcie pracowników PCPR m.in. poprzez superwizorów 	PCPR, placówki oświatowe, opiekuńczo wychowawcze, kuratorzy społeczni i zawodowi, lokalne NGO, lokalne media: radio, lokalna telewizja, lokalna prasa, podmioty zajmujące się marketingiem, ROPS, OPS, Rzecznik Prasowy Starostwa Powiatowego, parafieSądy, kuratorzy sądowi, prezesi sądów, Prokuratura, uczelnie wyższe na terenie Krakowa, rodziny zastępcze, placówki oświatowe, Regionalne Centrum Wolontariatu w Krakowie,
Cel operacyjny 2: Wsparcie osób usamodzielniających się oraz pomoc w planowaniu kariery zawodowej poprzez dostosowanie kwalifikacji do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konieczność pozyskania środków finansowych na szkolenia zwiększające potencjał ludzi młodych zarówno zawodowych jak również umiejętności społecznych np. prawo jazdy, lepsza obsługa sprzętów 	PCPR, ROPS, Powiatowy Urząd Pracy, PFRON, OHP, OPS, placówki oświatowe, NGO
Cel operacyjny 3: Poprawa warunków rozwoju rodzin w procesie wychowania dzieci i zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i poradnictwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie liczby specjalistów, terapeutów w placówkach służb społecznych 2. Wsparcie doradcze: specjalistyczno-metodyczne dla rodzin 3. Zapewnienie pomocy prawnej wychowankom pieczy zastępczej 	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, PCPR, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki wsparcia dziennego, samorząd powiatowy i gminny, wojewoda, Ministerstwo, Marszałek, OIK, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Uczelnie wyższe, Podkrakowskie Centrum Rozwoju Edukacji i Doskonalenia Nauczycieli, NGO, Ośrodki

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej

	Kierunki działań	Realizatorzy
	<ol style="list-style-type: none">4. Zwiększenie świadomości rodzin w zakresie możliwości pozyskiwania środków na likwidację barier architektonicznych ze środków PFRON5. Podtrzymywanie integracji rodzin zastępczych poprzez organizację grup wsparcia, pikników, wycieczek	Pomocy Ofiarom Przestępstw, Ministerstwo Sprawiedliwości, PFRON, rodziny zastępcze, sponsorzy, Gminne Ośrodki Kultury
Cel operacyjny 4: Zapewnienie pomocy w sytuacjach trudnych poprzez doskonalenie systemu wspierania rodziny	<ol style="list-style-type: none">1. Zwiększenie dostępu do kompleksowego wsparcia rodzin2. Poszerzenie współpracy pracowników PCPR z rodzinami potrzebującymi wsparcia3. Wzrost liczby asystentów rodzin i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej4. Przygotowanie i realizacja Programów Ośłonowych5. Dalsze utrzymywanie współpracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej6. Utworzenie sieci Placówek Wsparcia Dziennego	PCPR, OPS, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, NGO, placówki wsparcia dziennego, OIK, placówki ochrony zdrowia, ośrodki adopcyjne, rodziny zastępcze, wojewoda, placówki edukacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze, wszystkie podmioty zaangażowane w realizację zadań z zakresu dziecka i rodziny, gmina miejska Kraków, samorząd powiatowy, samorzady gminne
Cel operacyjny 5: Rozwój infrastruktury dotyczącej bazy lokalowej, włączając dostosowanie jej do pełnienia założonych funkcji	<ol style="list-style-type: none">1. Utworzenie Rodzinnego Domu Dziecka2. Utworzenie specjalistyczno-terapeutycznej placówki opiekuńczo-wychowawczej (14 osobowej)3. Podnoszenie standardów istniejących placówek poprzez remonty, likwidację barier architektonicznych4. Wzmocnienie zasobu lokalowego mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych, treningowych5. Wspieranie gmin w tworzeniu warunków pozyskania lokali socjalnych	NGO, samorząd powiatowy, PCPR, rodziny zastępcze, PFRON, placówki opiekuńczo-wychowawcze, marszałek, wojewoda, partnerzy prywatni, samorząd gminny, OPS,

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej		
	Kierunki działań	Realizatorzy
Cel operacyjny 6: Współpraca i wzmocnienie sektora organizacji pozarządowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie współpracy z NGO, które prowadzą szkolenia i inne formy na rzecz aktywizacji młodych ludzi poszukujących zatrudnienia 2. Rozpowszechnienie idei NGO w zakresie pieczy zastępczej i rodziny na terenie powiatu 3. Powołanie Pełnomocnika ds. Współpracy z organizacjami pozarządowymi 	NGO, UPPK, Powiatowa Rada Działalności Pożytku Publicznego, placówki opiekuńczo-wychowawcze, PCPR, przedsiębiorcy, sponsorzy, rodziny zastępcze, Rzecznik Prasowy Starosty, OPS, parafie, placówki oświatowe, kuratorzy społeczni i zawodowi, lokalne media, radio, lokalna telewizja, lokalna prasa, podmioty zajmujące się marketingiem, ROPS, Samorząd powiatowy

Tabela 18. Podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych celów operacyjnych w ramach celu strategicznego 2 Przeciwdziałanie problemom związanymi z uzależnieniami i przemocą na terenie powiatu

Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie problemom związanymi z uzależnieniami i przemocą na terenie powiatu		
	Kierunki działań	Realizatorzy
Cel operacyjny 1. Wspieranie rozwoju podmiotów udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie lub uzależnieniami, a także nawiązywanie oraz wzmocnianie współpracy pomiędzy podmiotami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwinięcie sieci placówek wspierających osoby dotknięte przemocą w rodzinie, w szczególności o dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, 2. Zwiększenie bazy lokalowej na terenie powiatu w zakresie powstawania mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie, 3. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych i innych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w oparciu o pozyskane środki zewnętrzne. 4. Podejmowanie współpracy z kuratorami sądowymi, prokuraturą, sądami, policją w celu zwiększenia liczby osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc, 	PSM, Urząd Marszałkowski, PCPR, Samorząd powiatowy, Wojewoda, Marszałek, inne źródła dofinansowania, Zespoły Interdyscyplinarne, Kuratorzy sądowi, Zespoły kuratorskie, Sądy, PCPR, OPS, Prokuratura, Zespoły Interdyscyplinarne, Grupy robocze, Komisariaty Policji, Rzecznik Prasowy Powiatu, Rada Pożytku Publicznego, Lokalne media – radio, telewizja, prasa

Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie problemom związanymi z uzależnieniami i przemocą na terenie powiatu		
	Kierunki działań	Realizatorzy
	5. Promowanie tworzenia, funkcjonowania oraz współpracy pomiędzy różnymi podmiotami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się tematyką przemocy w rodzinie i wsparciem ofiar m.in. współpracy gmin do zawierania współpracy z PCPR w ramach uczestnictwa w Zespołach Interdyscyplinarnych do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
Cel operacyjny 2: Rozwój i promocja usług związanych ze wsparciem osób uzależnionych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie bazy podmiotów specjalizujących się w leczeniu uzależnień na terenie powiatu. 2. Wsparcie w poszukiwaniu placówek z wolnymi miejscami na terenie Polski, z uwzględnieniem formy leczenia (stacjonarne bądź dzienne). 3. Realizowanie działań informujących o możliwości pozyskania wsparcia. 	OPS, PCPR, Ośrodki Opieki Zdrowotnej,
Cel operacyjny 3: Badanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie i uzależnienia oraz skuteczności działań pomocowych, a także upowszechnianie informacji na temat tych zjawisk i możliwości udzielenia wsparcia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie kompleksowych narzędzi umożliwiających diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy oraz uzależnień na terenie powiatu krakowskiego, 2. Upowszechnienie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie m.in. poprzez informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie, 3. Realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży m.in. w szkołach i świetlicach gminnych, 4. Wzmocnienie oferty punktów konsultacyjnych dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w gminach powiatu krakowskiego. 	OPS-y, PCPR, Pełnomocnicy ds. uzależnień, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariaty Policji, placówki edukacyjne, Komisja Bezpieczeństwa, Komisja Rady Powiatu, Pełnomocnik Wójta/Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Samorządy gminne, Organizacje pozarządowe, Komisariaty Policji, Samorządy gminne, PCPR, Specjaliści praktycy, NGO

Tabela 19. Podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych celów operacyjnych w ramach celu strategicznego 3. Wzmocnienie zasobów instytucjonalnych (w tym ich dostępności), a także rozszerzanie świadczonych usług oraz rozwój i wsparcie kadr instytucji zajmujących się szeroką rozumianą pomocą społeczną,

Cel strategiczny 3: Wzmocnienie zasobów instytucjonalnych (w tym ich dostępności), a także rozszerzanie świadczonych usług oraz rozwój i wsparcie kadr instytucji zajmujących się szeroką rozumianą pomocą społeczną,		
	Kierunki działań	Realizatorzy
Cel operacyjny 1: Rozwój usług instytucjonalnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Świadczenie wysokiej jakości usług w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej poprzez bardziej efektywne pozyskiwanie środków finansowych we współpracy z innymi podmiotami, 2. Stworzenie programu na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i opieki psychiatrycznej 	PCPR, samorząd powiatowy, marszałek, wojewoda, PFRON, NGO, środki prywatne
Cel operacyjny 2: Rozwój i wsparcie kadry placówek świadczących usługi społeczne, a także promowanie idei wolontariatu wśród społeczeństwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja działań mających na celu wsparcie pracowników służb społecznych, m.in. poprzez grupy wsparcia, superwizję, coaching, 2. Doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i ochroną jej ofiar. 3. Wzrost wynagrodzeń kadry przynajmniej do poziomu wynagrodzeń na terenie m. Krakowa 4. Bezpośrednia współpraca ze szkołami i uczelniami wyższymi, a także UPPK w celu wzmocnienia kadr służb społecznych 5. Rozwój systemu wolontariatu 	PCPR, ROPS, kadra zatrudniona w placówkach działająca w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych i starszych, OPS, placówki edukacyjne, Samorząd powiatowy, samorząd gminny, wojewoda, marszałek, PFRON, Uczelnie wyższe, NGO, lokalne organizacje młodzieżowe - w tym harcerze, Kluby Seniorów,
Cel operacyjny 3: Rozwój infrastrukturalny oraz zwiększanie dostępności placówek świadczących usługi społeczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie audytu dostępności w placówkach świadczących usługi społeczne i realizacja wynikających z niego działań 2. Wzmocnienie bazy lokalowej PCPR stworzenie budynku umożliwiającego świadczenie odpowiedniego wsparcia 3. Zwiększenie zasobów mieszkań treningowych i mieszkań wspomaganych działających przy jednostkach wsparcia 	Samorząd powiatowy, marszałek, wojewoda, PCPR, Samorząd gminny, NGO

Tabela 20 Podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych celów operacyjnych w ramach celu strategicznego 4. Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego

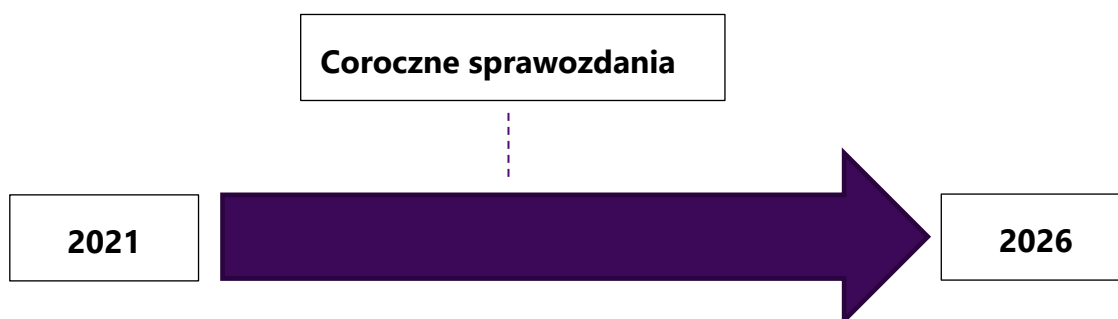
Cel strategiczny 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego		
	Kierunki działań	Realizatorzy
Cel operacyjny 1: Rozwój bazy lokalowej i placówek umożliwiających skuteczną pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie infrastruktury oraz placówek służących wsparciu osób niepełnosprawnych i starszych (mieszkania wspomagane, chronione dla osób niepełnosprawnych oraz dla osób starszych) 2. Utworzenie centrów mieszkaniowo –opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych oraz starszych 3. Modernizacja istniejących placówek wsparcia na terenie powiatu (m.in. DPS, WTZ, ŚDS i inne ośrodki wsparcia) 4. Podnoszenie standardów lokalowych placówek edukacyjnych wspierających dzieci i młodzież z niepełnosprawnością (w tym wsparcie Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Skawinie) 5. Rozszerzenie współpracy z gminami w zakresie zwiększenia bazy lokalowej, które umożliwią realizację działań wspierających 	Samorząd gminny, samorząd powiatowy, PCPR, OPS, NGO, PFRON, marszałek, wojewoda, placówki edukacyjne (pozyskane przez nie środki własne)
Cel operacyjny 2: Zwiększenie poziomu aktywizacji i skuteczności rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie wśród przedsiębiorców idei zatrudnienia osób z niepełnosprawnością, a także finansowanie i organizacja szkoleń mających pomóc osobom niepełnosprawnym wejść na rynek pracy 2. Promowanie działań w kierunku utworzenia podmiotów ekonomii społecznej 	PCPR, UPPK, przedsiębiorcy, podmioty ekonomii społecznej, WTZ, NGO, PFRON, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Krakowie, Rzecznik prasowy Starostwa Powiatowego w Krakowie, Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Rada Pożytku Publicznego, przedsiębiorcy, ROPS, niepełnosprawni, podmioty gospodarcze tworzące miejsca pracy chronionej
Cel operacyjny 3: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, 	Samorząd gminny, samorząd powiatowy, PCPR, PFRON, OPS, środki osób prywatnych, Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, wspólnoty mieszkaniowe, wojewoda, marszałek, instytucje rządowe, NGO

Cel strategiczny 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego		
	Kierunki działań	Realizatorzy
	<ol style="list-style-type: none"> 2. dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej, sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, a także uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, 3. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek organizacyjnych powiatu, gmin, organizacji pozarządowych oraz poprzez zachęcenie prywatnych przewoźników do dostosowanie środków transportu do potrzeb osób niepełnosprawnych 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez likwidację barier technologicznych, 5. Wspieranie różnych form integracji osób niepełnosprawnych 6. Nawiązanie współpracy Rady Osób Niepełnosprawnych z Radą Pożytku Publicznego oraz powołanie pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych, a także włączenie indywidualnych osób niepełnosprawnych w działania Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, self-adwokatura 	(środki uzyskane ze zbiórek, 1%, darowizny),, prywatni przewoźnicy, Rzecznik prasowy Starostwa Powiatowego w Krakowie, UPPK
Cel operacyjny 4: Tworzenie miejsc oraz podmiotów służących aktywizacji, integracji i wsparcia osób w wieku senioralnym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie na terenie powiatu placówek takich jak Centra Aktywności Seniorów, Kluby Seniora 2. Utworzenie Powiatowej Rady Seniorów 3. Utworzenie stanowiska koordynatora integrującego środowiska senioralne 4. Stworzenie dziennej placówki wsparcia seniorów poprzez wykorzystanie istniejącej bazy lokalowej 5. Utworzenie specjalistycznego powiatowego UTW 	PCPR, ROPS, kadra zatrudniona w placówkach działająca w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych i starszych, OPS, placówki edukacyjne, Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Pożytku Publicznego, PCPR

Cel strategiczny 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego		
	Kierunki działań	Realizatorzy
Cel operacyjny 5. Zwiększenie współpracy podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz starszych z powiatu krakowskiego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie i pogłębienie współpracy z JST spoza powiatu oraz gminami na terenie powiatu krakowskiego 2. Utworzenie programu rozwoju wolontariatu 3. Wspieranie działań podejmowanych przez NGO (np. poprzez wspieranie finansowe wkładu własnego) 4. Rozszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych i seniorów 	Samorząd powiatowy, PCPR, samorządy gminne, JST spoza powiatu PCPR, NGO, uczelnie wyższe, lokalne organizacje młodzieżowe w tym harcerze, placówki edukacyjne, lokalne organizacje, Kluby Seniorów, OPS, Koła Gospodyń Wiejskich, wojewoda, marszałek, UTW, CAS
Cel operacyjny 6. Wsparcie środowiskowe i pomoc społeczna osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie wsparcia w ramach opieki wytchnieniowej, korzystania z wsparcia asystentów osób niepełnosprawnych 2. Opracowanie programu z zakresu rehabilitacji społecznej dla osób niepełnosprawnych 3. Utworzenie Informatora dotyczącego dostępnej oferty wsparcia na terenie powiatu 4. Pozyskiwanie środków finansowych na działania z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych ze środków PFRON i innych źródeł finansowych 5. Formowanie grup wsparcia na terenie powiatu 6. Tworzenie i realizacja działań programów osłonowych 	Samorząd powiatowy, samorząd gminny, wojewoda, marszałek, NGO, OPS, środki realizatorów opieki wytchnieniowej, NFZ, Samorząd powiatowy, PCPR, placówki działające na rzecz osób niepełnosprawnych, Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych, PFRON, środki prywatne, placówki działające na rzecz osób niepełnosprawnych i seniorów, CAS

6. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII ORAZ JEJ AKTUALIZACJA

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powiatu krakowskiego na lata 2021-2026 polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu i analizowaniu danych ilościowych i jakościowych umożliwiającym określenie bieżące stanu realizacji poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych. Proces ten pozwala na stwierdzenie czy podejmowane działania są zgodne z założeniami, które określono na etapie ich planowania.

Najważniejszym, podstawowym narzędziem umożliwiającym monitorowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą coroczne sprawozdania, które przygotowywane będą przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Ich celem jest wykrywanie nieprawidłowości przy wdrażaniu poszczególnych działań w ramach Strategii.

Zakłada się, że część danych potrzebnych do przygotowywania sprawozdania będzie oparta o informacje przekazywane przez instytucje odpowiedzialne za realizację poszczególnych kierunków działań. Źródłem danych mogą być dane statystyczne, raporty z kontroli, dane z badań społeczności lokalnej.

Coroczne sprawozdania publikowane będą na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Krakowskiego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie. Dzięki takiemu rozwiązaniu dostęp do dokumentów otrzymają wszyscy potencjalni zainteresowani jego realizacją mieszkańcy i interesariusze.

Na zakończenie horyzontu czasowego Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przygotowane zostanie sprawozdanie końcowe zawierające określenie wartości wszystkich wskaźników wskazanych w rozdziale 3. Informacje pozyskane podczas sporządzania sprawozdania będą przydatne do sporządzenia aktualizacji dokumentu. Proces ten na celu weryfikację aktualnych zapisów – celów strategicznych oraz operacyjnych a także kierunków działań do zmieniających się warunków społeczno – ekonomicznych.

Zakłada się, że proces aktualizacji dokumentu będzie prowadzony w sposób partycypacyjny angażujący szeroką grupę interesariuszy – zarówno pracowników służb społecznych jak i lokalnych organizacji i grup społecznych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

7. PODSUMOWANIE

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Krakowskim na lata 2021-2026 jest kluczowym narzędziem strategicznym służącym rozwiązywaniu problemów społecznych. Wskazuje on kluczowe kierunki działań, których systematyczna realizacja przyczyni się do osiągnięcia wytyczonych celów operacyjnych i strategicznych. Wykorzystanie zidentyfikowanych potencjałów w zakresie systemu dotychczas prowadzonej pomocy społecznej i istniejących zasobów instytucjonalnych może pozwolić na niwelowanie kluczowych problemów.

Zakłada się, że realizacja poszczególnych zapisów dokumentu zapewni szerokie wsparcie poszczególnym grupom interesariuszy w tym rodzinom ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, osobom niepełnosprawnym, osobom uzależnionym oraz doświadczającym problemu przemocy. Podjęte działania przyczynią się do ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego a także podniosą poziom świadczonych usług społecznych.

Kluczowym warunkiem dla skutecznego wdrażania Strategii jest dobra współpraca, samorządów, instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na terenie powiatu krakowskiego w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej. Zaangażowanie szerokiego grona podmiotów w działania pozwoli na dalsze budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dla grup szczególnie zagrożonych marginalizacją.

8. BIBLIOGRAFIA – ŹRÓDŁA DANYCH

- Bank Danych Lokalnych GUS
- MPiPS-03 Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za 2016 i 2020 – otrzymane od OPS poszczególnych gmin powiatu krakowskiego
- Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2017
- Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2018
- Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2019
- Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za rok 2020

SPIS TABEL, WYKRESÓW, RYSUNKÓW

Tabele

Tabela 1. Liczba przedszkoli oraz szkół podstawowych w tym z oddziałami integracyjnymi w powiecie krakowskim i województwie małopolskim.....	9
Tabela 2. Wskaźniki dotyczące bibliotek w powiecie krakowskim i województwie małopolskim	10
Tabela 3. Wydatki powiatu krakowskiego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego oraz ich udział w ogóle wydatków powiatu krakowskiego.....	11
Tabela 4. Wydatki powiatu krakowskiego na ochronę zdrowia oraz ich udział w ogóle wydatków powiatu krakowskiego	12
Tabela 5. Liczba klubów sportowych oraz poszczególnych obiektów infrastruktury sportowej w powiecie krakowskim i województwie małopolskim	12
Tabela 6. Wydatki powiatu krakowskiego na kulturę fizyczną oraz ich udział w ogóle wydatków powiatu krakowskiego	13
Tabela 7 Powody przyznania pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej w poszczególnych gminach powiatu krakowskiego w 2020 roku.....	20
Tabela 8. Wykonane wydatki Powiatu Krakowskiego na pomoc społeczną w dziale klasyfikacji budżetowej nr 852 [zł].	24
Tabela 9. Wykonane wydatki Powiatu Krakowskiego Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w dziale klasyfikacji budżetowej nr 853 [zł].	25
Tabela 10. Wykonane wydatki Powiatu Krakowskiego na rodziny w dziale klasyfikacji budżetowej nr 855 [zł]......	26
Tabela 11. Pozostałe wykonane wydatki Powiatu Krakowskiego m.in. ze środków PFRON[zł]......	26
Tabela 12. Struktura celów strategicznych i celów operacyjnych	33
Tabela 13. Kierunki działań i sposób monitorowania ich realizacji w ramach celu strategicznego 1. Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej	35
Tabela 14. Kierunki działań i sposób monitorowania ich realizacji w ramach celu strategicznego 2. Przeciwdziałanie problemom związanymi z uzależnieniami i przemocą na terenie powiatu	38
Tabela 15. Kierunki działań i sposób monitorowania ich realizacji w ramach celu strategicznego 3. Wzmocnienie zasobów instytucjonalnych (w tym ich dostępności),a także rozszerzanie świadczonych usług oraz rozwój i wsparcie kadr instytucji zajmujących się szeroko rozumianą pomocą społeczną.....	39

Tabela 16. Kierunki działań i sposób monitorowania ich realizacji w ramach celu strategicznego 4. Cel strategiczny 4: Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego	41
Tabela 17. Podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych celów operacyjnych w ramach celu strategicznego 1 Wzmacnianie systemu wsparcia dzieci i rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pieczy zastępczej.....	45
Tabela 18. Podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych celów operacyjnych w ramach celu strategicznego 2 Przeciwdziałanie problemom związanymi z uzależnieniami i przemocą na terenie powiatu	47
Tabela 19. Podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych celów operacyjnych w ramach celu strategicznego 3. Wzmocnienie zasobów instytucjonalnych (w tym ich dostępności),a także rozszerzanie świadczonych usług oraz rozwój i wsparcie kadr instytucji zajmujących się szeroką rozumianą pomocą społeczną,	49
Tabela 20 Podmioty zaangażowane w realizację poszczególnych celów operacyjnych w ramach celu strategicznego 4. Wsparcie osób niepełnosprawnych oraz starszych na terenie powiatu krakowskiego	50

Wykresy

Wykres 1. Piramida wieku w powiecie krakowskim w 2019 roku	6
Wykres 2.Saldo migracji ogółem w przeliczeniu 1000 ludności w powiecie krakowskim, województwie małopolskim i Polsce.....	7
Wykres 3. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 ludności w powiecie krakowskim, województwie małopolskim i Polsce.....	7
Wykres 4. Liczba oddziałów specjalnych przy szkołach podstawowych i ich uczniów w powiecie krakowskim i województwie małopolskim.....	9
Wykres 5. Liczba przychodni ogółem oraz tych podległych samorządowi terytorialnemu w powiecie krakowskim.....	12
Wykres 6. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w powiecie krakowskim oraz w województwie małopolskim w latach 2016 – 2019.....	17
Wykres 7. Liczba rodzin w trudnej sytuacji życiowej, którym przyznano pomoc w poszczególnych gminach powiatu krakowskiego w latach 2016 i 2020 r.....	18
Wykres 8. Powody przyznania pomocy rodzinom trudnej sytuacji życiowej w gminach powiatu krakowskiego.....	19
Wykres 10. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego wg ekonomicznych grup wieku.....	21
Wykres 11. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego wg ekonomicznych grup wieku.....	21
Wykres 12. Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Krakowskim w latach 2018 – 2020	22
Wykres 13. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie krakowskim w latach 2018-2020.....	22
Wykres 14. Wydatki powiatu krakowskiego na szeroko rozumianą pomoc społeczną.....	24

Rysunki

Rysunek 1. Położenie powiatu krakowskiego na tle województwa małopolskiego z uwzględnieniem gmin wchodzących w skład powiatu krakowskiego.....	5
Rysunek 2. Liczba rodzin zastępczych i Rodzinnych Domów Dziecka w poszczególnych gminach powiatu krakowskiego	23